

Ref.: 2025-01-D-54-ro-2 ¹

Orig.: RO

Limba română L1 – Ciclul secundar (s4-s7) Syllabus for Romanian L1 – Secondary cycle (s4-s7)

Approved by the Joint Teaching Committee - Meeting on 13 and 14
February 2025 – Brussels (Hybrid)

Entry into force:

On 1 September 2025 for S4 and S6

On 1 September 2026 for S5 and S7

1st Bacalaureate session in June 2027

¹ This syllabus gradually replaces document 2009-D-272-ro-4 (on 1 September 2025 for s4 and s6 and on 1 September 2026 for s5 and s7)

Cuprins
Table de matières
Table of contents

1.	INTRODUCERE.....	3
2.	OBIECTIVELE GENERALE ALE ȘCOLILOR EUROPENE.....	7
3.	PRINCIPII DIDACTICE	9
4.	REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII	10
5.	EVALUAREA.....	13
5.1.	Descriptori de performanță	13
5.2.1.	Descriptori de performanță la sfârșitul ciclului 2 (S4-S5)	14
5.2.2.	Descriptori de performanță la sfârșitul ciclului 3 (S6-S7)	21
6.	ANEXE	36
6.1.	BACCALAUREATE – WRITTEN EXAM.....	36
6.1.1.	Generic matrix for Written Exam LI Baccalaureate*	36
6.1.2.	Subject specific Matrix for Written Exam LI Baccalaureate	40
6.1.3.	Sample – Baccalaureat Written examination paper	43
6.1.3.1.	a) Modelul de structură de subiect pentru proba scrisă	43
6.1.3.1.b)	Exemplu – Model de subiect pentru proba scrisă din cadrul examenului de Bacalaureat la L1 – Limba română	44
6.1.3.1. c)	Marking scheme for Written examination paper / Barem de corectare și de notare	49
6.1.4.	Generic marking scheme for written exam L1 baccalaureate	53
6.1.5.	SAMPLE – BACCALAUREATE ORAL EXAMINATION PAPER	58
	Subiect pentru proba orală.....	58
6.1.6.	Matrice de evaluare conform descriptorilor de performanță	61
6.1.7.	Grila de evaluare pentru proba orală.....	64
7.	EXEMPLE DE CUNOȘTINȚE, ABILITĂȚI ȘI ATITUDINI DEZVOLTATE DE ELEVI ÎN CADRUL COMPETENȚELOR CHEIE ¹	66
8.	COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE.....	68
8.1.1.	CLASA S4.....	68
8.1.2.	Recomandări privind conținuturile învățării pentru S4	70
8.2.1.	CLASA S5.....	74
8.2.2.	Recomandări privind conținuturile învățării pentru S5	76
8.3.1.	CLASA S6.....	82
8.3.2.	RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII PENTRU S6	84
8.4.1.	CLASA S7.....	87
8.4.2.	RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII	90
9.	PRECIZĂRI PRIVIND EVALUAREA	92

1. INTRODUCERE

Programa de *Limba și literatura română* din ciclul secundar superior este conformă cu prevederile actelor normative care reglementează curriculumul la nivelul Școlilor europene și cu cele ale Procedurii no. 2019-09-D-27 referitoare la noua structură a programelor școlare în sistemul Școlilor europene .

Disciplina *Limba și literatura română* din ciclul secundar superior urmărește dezvoltarea unor competențe indispensabile oricărui absolvent de învățământ secundar, cu accent pe:

- comunicarea în limba maternă, integrând componentele lingvistică, interrelațională și cultural-estetică, facilitate de dimensiunea literară.
- sensibilizarea și exprimarea culturală, prin valorificarea patrimoniului cultural național și universal, stimularea creativității individuale și colective, și participarea la proiecte educative în contexte diverse (formale și nonformale).

Programa pentru disciplina *Limba și literatura română* din ciclul secundar superior este racordată tendințelor actuale în didactica limbii materne, fiind corelată cu celelalte programe L1 din sistemul Școlilor Europene. Sunt urmărite și promovate contexte variate și semnificative de învățare, care consolidează o abordare educațională centrată în mod autentic pe nevoile elevilor în societatea contemporană.

Abordările didactice propuse contribuie semnificativ la formarea setului european de competențe-cheie, oferind fiecărui elev achiziții importante pe tot parcursul vieții. În mod deosebit, programa contribuie la dezvoltarea competențelor de literație, a celor personale, civice și de a învăța să înveți, cât și a competențelor de sensibilizare și exprimare culturală.

Având în vedere faptul că programa de *Limba și literatura română* pentru ciclul secundar superior asigură studiul acestei discipline în mod unitar, aceasta contribuie și la crearea și dezvoltarea comunității educaționale a profesorilor de limba română, facilitând schimbul de bune practici și inovația didactică în scopul asigurării unui proces de învățare înalt calitativ.

INTRODUCTION

The Romanian Language and Literature syllabus for upper secondary education complies with the provisions of the procedures that govern the European Schools' curriculum, as well as Procedure no. 2019-09-D-27-en-6, which addresses the new structure of school syllabi in the European Schools' system.

Romanian Language and Literature in the upper secondary cycle focuses on developing essential competencies for secondary education graduates, with an emphasis on:

- communication in the mother tongue including linguistic, interpersonal, and cultural-aesthetic components through literature;
- increasing awareness and cultural expression by valuing national and international cultural history, encouraging individual and collective innovation, and participation in educational projects in a variety of settings (formal and informal).

The Romanian Language and Literature curriculum is in line with the other L1 programs in the European School system and follows current developments in mother tongue didactics. Diverse and meaningful learning environments are pursued and promoted to authentically sustain an educational strategy oriented on the needs of students in modern society.

The proposed teaching methodologies make a substantial contribution to the development of the European key competence framework, providing each student with valuable lifelong learning opportunities. Moreover the curriculum encourages students to build literacy, personal, civic, and learning-to-learn skills, as well as cultural awareness and expression skills.

Given that the Romanian Language and Literature syllabus ensures a unified study of this subject, it also helps to create and develop the educational community of Romanian language teachers, allowing for the exchange of best practices and didactic innovation to ensure a high-quality learning process.

EINLEITUNG

Der Lehrplan für Rumänische Sprache und Literatur in der Sekundarstufe II entspricht den Bestimmungen der Normative, die den Lehrplan auf Ebene der Europäischen Schulen regeln, sowie den Bestimmungen des Verfahrens Nr. 2019-09-D-27 bezüglich der neuen Struktur der Schulprogramme im System der Europäischen Schulen.

Das Fach Rumänische Sprache und Literatur im oberen Sekundarbereich verfolgt die Entwicklung von Kompetenzen, die für jeden Absolventen der Sekundarstufe unerlässlich sind, mit Schwerpunkt auf:

- die Kommunikation in der Muttersprache, die die linguistischen, interrelationalen und kulturästhetischen Komponenten integriert, erleichtert durch die literarische Dimension.
- die Sensibilisierung und kulturelle Ausdrucksformen durch die Wertschätzung des nationalen und universellen Kulturerbes, die Förderung individueller und kollektiver Kreativität, sowie die Teilnahme an Bildungsprojekten in verschiedenen Kontexten (formell und informell).

Der Lehrplan für das Fach Rumänische Sprache und Literatur in der Oberstufe ist an die aktuellen Trends in der Didaktik der Muttersprache angepasst und mit den anderen L1-Programmen im System der Europäischen Schulen abgestimmt. Es werden vielfältige und bedeutungsvolle Lernkontexte verfolgt und gefördert, die einen authentisch auf die Bedürfnisse der Schüler in der zeitgenössischen Gesellschaft ausgerichteten Bildungsansatz stärken.

Die vorgeschlagenen didaktischen Ansätze tragen erheblich zur Bildung des europäischen Sets von Schlüsselkompetenzen bei und bieten jedem Schüler wichtige lebenslange Erwerbungen. Insbesondere trägt der Lehrplan zur Entwicklung von Lese- und Schreibkompetenzen, persönlichen, bürgerschaftlichen und Lernkompetenzen sowie von Kompetenzen zur Sensibilisierung und kulturellen Ausdrucksfähigkeit bei.

Angesichts der Tatsache, dass der Lehrplan für Rumänische Sprache und Literatur für die Oberstufe das Studium dieses Fachs einheitlich gewährleistet, trägt es auch zur Schaffung und Entwicklung der Bildungsgemeinschaft der Rumänischlehrer bei, indem es den Austausch bewährter Praktiken und didaktischer Innovationen erleichtert, um einen qualitativ hochwertigen Lernprozess zu gewährleisten.

INTRODUCTION

Le programme de *langue et littérature roumaines* dans l'enseignement secondaire supérieur est conforme aux dispositions des actes normatifs régissant le programme d'études dans les écoles européennes et aux dispositions de la procédure n° 2019-09-D-27-en-6 sur la nouvelle structure des programmes scolaires dans le système des écoles européennes.

La matière *Langue et littérature roumaines* dans le cycle secondaire supérieur vise à développer les compétences indispensables à tout élève quittant l'école secondaire supérieure, en mettant l'accent sur :

- La communication dans la langue maternelle, en intégrant les composantes linguistiques, interrelationnelles et culturelles-esthétiques, facilitées par la dimension littéraire.
- La sensibilisation et l'expression culturelles, à travers la valorisation du patrimoine culturel national et universel, la stimulation de la créativité individuelle et collective, et la participation à des projets éducatifs dans divers contextes (formels et non formels).

Le programme de *langue et littérature roumaines* dans l'enseignement secondaire supérieur est conforme aux tendances actuelles de l'enseignement de la langue maternelle et est en corrélation avec les autres programmes de L1 dans le système des écoles européennes. Des contextes d'apprentissage variés et significatifs sont recherchés et encouragés, renforçant une approche éducative véritablement centrée sur les besoins des apprenants dans la société contemporaine.

Les approches pédagogiques proposées contribuent de manière significative à la formation de l'ensemble européen de compétences clés, offrant à chaque élève des résultats importants en matière d'éducation et de formation tout au long de la vie. En particulier, le programme contribue au développement de l'alphabétisation, des compétences personnelles, civiques et d'apprendre à apprendre, ainsi que des compétences de sensibilisation et d'expression culturelles.

Étant donné que le programme de *langue et littérature roumaines* pour l'enseignement secondaire supérieur prévoit l'étude de la langue et de la littérature roumaines d'une manière unifiée, il contribue également à la création et au développement de la communauté éducative des enseignants de langue roumaine, en facilitant l'échange de bonnes pratiques et l'innovation pédagogique afin d'assurer un processus d'apprentissage de haute qualité.

2. OBIECTIVELE GENERALE ALE ȘCOLILOR EUROPENE

Misiunea Școlilor europene și a Școlilor europene acreditate este de a oferi tuturor elevilor o educație largă multilingvă și multiculturală, de înaltă calitate, de la educația timpurie până la învățământul secundar, și de a pregăti elevii de liceu pentru viața adultă și a forma o bază pentru învățarea ulterioară.

Școlile europene și Școlile europene acreditate au, de asemenea, vocația de a fi un pionier al politicilor europene în domeniul educației. Acestea reprezintă platforma ideală pentru proiecte inovatoare și un laborator de excelență pedagogică în care lucrează profesioniști din întreaga Europă împreună.

Curriculum-ul școlilor europene este:

- **Exhaustiv:** până la sfârșitul școlarizării, elevii trebuie să studieze discipline de studiu din diferite domenii (matematică, cel puțin disciplină din cadrul științelor exacte, științe umaniste și limbi moderne).
- **Multilingv:** elevii asimilează conținutul prin intermediul limbii lor materne, precum și a altor limbi străine studiate.
- **Bazat pe competențe:** acesta vizează dezvoltarea celor 8 competențe cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Nivelul progresului elevilor la diferite discipline de studiu este măsurat prin descriptorii specifici fiecărui obiect de studiu și nivel.
- **Orientat spre valori:** acesta urmărește dezvoltarea dimensiunii europene a valorilor în rândul elevilor noștri.
- **Flexibil:** principiul de diferențiere este centrat pe strategii diferite de predare - învățare.

Obiectivele școlilor europene sunt:

1. Oferirea unei educații de înaltă calitate, largă, centrate pe competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, susținând nevoile de învățare ale tuturor elevilor și încurajându-i să-și atingă potențialul și promovarea toleranței, a cooperării, a comunicării și a grijii pentru ceilalți în întreaga comunitate școlară și dincolo de ea.
2. Centrarea pe starea de bine mentală și psihologică a elevilor și a tuturor membrilor comunității, având convingerea că toți membrii comunității școlare pot prospera în școlile noastre prin clase și o viața școlară stimulativă.
3. Racordarea la cele mai recente teorii și practici pedagogice în ceea ce privește metodele de predare și învățare/abordări didactice pentru a se asigura că experiențele educaționale furnizate sunt de o înaltă calitate.
4. Sprijinirea incluziunii și a diversității, crearea de clase incluzive și experiențe de învățare în care elevii sunt stimulați să fie reflexivi, activi și creativi, conștienți de profilul educațional și de achizițiile de învățare proprii, încrezători în capacitățile lor cu tenacitate, curiozitate și entuziasm, prin mai multe abordări de predare centrate pe elev și utilizarea instrumentelor digitale.
5. Cultivarea încrederii elevilor în propria identitate culturală – piatra de temelie a dezvoltării lor ca cetățeni europeni.
6. Dezvoltarea unor standarde înalte în limba maternă și în limbile străine, astfel cum sunt definite în „Politica lingvistică a școlilor europene”.
7. Integrarea învățării despre Educație pentru Dezvoltare Durabilă ca un concept general în curriculum.
8. Dezvoltarea cunoștințelor, competențelor și abilităților STEAM (știință, tehnologie, inginerie, arte și matematică).
9. Încurajarea perspectivei europene și globale în domeniul științelor umaniste, transversal, în cadrul curriculumului și în viața școlară.
10. Încurajarea creativității în muzică și artă, ca o apreciere a patrimoniului artistic european comun.

11. Dezvoltarea aptitudinilor fizice și însuflarea în rândul elevilor a necesității unei vieți sănătoase prin participarea la activități sportive și recreative.
12. Îndrumarea profesională a elevilor în alegerea disciplinelor de studiu și în luarea deciziilor în carieră/universitate în ultimii ani de liceu.

Elevii Școlilor Europene și ai Școlilor Europene acreditate sunt viitorii cetățeni ai Europei și ai lumii. În calitate de cetățeni implicați, aceștia au nevoie de o gamă largă de competențe pentru a face față provocărilor unei lumi în schimbare rapidă.

Consiliul Uniunii Europene a adoptat Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții în mai 2018. Recomandarea identifică opt competențe-cheie esențiale pentru realizarea personală, un stil de viață sănătos și durabil, capacitatea de inserție pe piața muncii, cetățenia activă și incluziunea socială.

Competențele-cheie sunt un ansamblu structurat de cunoștințe, abilități și atitudini.

- Cunoștințe includ concepte, fapte, idei și teorii deja validate și care susțin înțelegerea unui anumite domeniu sau a unui anumit obiect de studiu.
- Abilitățile reprezintă capacități dobândite sau dezvoltate, care permit individului să efectueze procese și să utilizeze în mod eficient cunoștințele și resursele disponibile pentru a atinge obiective specifice sau a obține rezultate dorite.
- Atitudinile reprezintă predispoziții psihologice complexe, care reflectă tendința de a acționa sau reacționa într-un anumit mod față de obiecte, persoane, situații sau idei, fiind influențate de componente cognitive, afective și comportamentale.

Toate competențele-cheie sunt considerate la fel de importante, iar aspectele esențiale dintr-un domeniu vor sprijini dezvoltarea competențelor în alt domeniu.

- Competența de literație
- Competența de multilingvism
- Competența STEM
- Competența digitală
- Competența personală, socială și de învățare pentru a învăța
- Competența civică
- Competența antreprenorială
- Competența de conștientizarea și exprimare culturală

3. PRINCIPII DIDACTICE

Școlile Europene oferă educație formală și încurajează dezvoltarea personală a elevilor într-un context social și cultural amplu.

Dezvoltarea personală implică conștientizarea comportamentelor adecvate, înțelegerea mediului socio-cultural în care trăiesc elevii, respectarea acestuia și dezvoltarea identității lor individuale în contextul unui **etos școlar bazat pe valori europene**.

Conștientizarea și experimentarea bogăției vieții, culturii și valorilor europene îi ajută pe elevi să respecte mai mult tradițiile fiecărei țări și regiuni din Europa, dezvoltându-și și prețuind în același timp propria identitate culturală.

Predarea și învățarea sunt bazate pe competențe, cu accent pe:

- **Învățarea activă**

Învățarea activă pune accentul pe implicarea și participarea activă a elevilor în procesul de învățare. În învățarea activă, elevii au un rol activ. Profesorii îi ajută pe elevi să devină treptat mai independenți și autonomi, adică mai conștienți și mai responsabili de propriul lor proces de învățare.

- **Învățarea bazată pe proiecte**

În cadrul învățării bazate pe proiecte, elevii dobândesc cunoștințe și competențe lucrând pentru o perioadă extinsă de timp, cu scopul de a investiga și de a răspunde la o întrebare, o problemă sau o provocare autentică, atractivă și complexă.

- **Învățarea bazată pe investigație**

Învățarea bazată pe investigație acordă prioritate problemelor care necesită gândire critică și creativă, astfel încât elevii să își poată dezvolta abilitățile de a pune întrebări, de a concepe investigații, de a interpreta dovezi, de a formula explicații și argumente și de a comunica rezultatele.

- **Învățarea interdisciplinară**

Învățarea interdisciplinară combină ideile din cadre diverse de învățare și evidențiază procesele de activare, transformare și integrare a resurselor pentru a sprijini înțelegerea într-un context disciplinar nou prin utilizarea cunoștințelor din alte discipline.

- **Predarea și învățarea integrată**

Profesorii joacă un rol esențial în crearea unei experiențe de învățare complete și semnificative pentru elevi. Prin stabilirea de legături și corelații între diferitele domenii ale curriculumului, profesorii îmbogățesc parcursul educațional al elevilor lor.

- **Învățarea socială și emoțională**

Elevii își dezvoltă conștiința de sine, autocontrolul și abilitățile interpersonale care sunt vitale pentru succesul școlar, profesional și în viață.

Aceste principii sunt aplicate printr-o varietate de abordări și strategii de predare și învățare, prin utilizarea de **metode de predare diferențiate**, precum și prin utilizarea unei game largi de resurse de învățare, inclusiv cele digitale.

4. REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

La sfârșitul ciclurilor de pre-orientare S4-S5 și de orientare S6-S7, rezultatele învățării sunt stabilite prin raportare la competențele generale, astfel:

	Competențe generale	Rezultatele învățării	
		La sfârșitul anului de studiu S5	La sfârșitul anului de studiu S7
1.	Utilizarea corectă și adecvată a limbii române pentru receptarea și producerea de mesaje orale și scrise, în funcție de diverse contexte de comunicare.	<p>1.1. Realizarea unor mesaje orale și scrise coerente și corecte gramatical, adaptate contextului de comunicare formal și informal.</p> <p>1.2. Utilizarea aplicațiilor digitale pentru crearea de mesaje scrise și corectarea greșelilor gramaticale.</p> <p>1.3. Formularea propozițiilor corecte, utilizarea unui vocabular adecvat și variat, precum și respectarea normelor de scriere și adaptarea stilului la contextul comunicativ.</p> <p>1.4. Exprimarea unui punct de vedere propriu cu privire la reprezentarea aceleiași teme în texte literare, nonliterare și multimodale, analizând informațiile, intențiile de comunicare și atitudinile transmise.</p> <p>1.5. Participarea la activități de dezbateri și exprimare orală, adaptând tonul, vocabularul și structura discursului la situațiile de comunicare propuse</p> <p>1.6. Identificarea și aplicarea normelor gramaticale în crearea de texte scurte prin exerciții interactive pe platforme educaționale (ex. Kahoot, Quizizz)</p> <p>1.7. Reflectarea asupra realităților sociale și exprimarea concluziilor într-un limbaj adecvat și coerent.</p>	<p>1.1. Producerea de mesaje scrise complexe (ex. eseuri argumentative, articole, studii de caz) utilizând structuri gramaticale avansate și instrumente de verificare</p> <p>1.2. Susținerea de discursuri orale pe teme abstracte și complexe, adaptându-se diferitelor contexte de comunicare și utilizând platforme de înregistrare și feedback digital (ex. Flipgrid, Loom).</p> <p>1.3. Realizarea de analize și interpretări ale mesajelor scrise și orale din diverse contexte culturale, folosind instrumente digitale pentru evidențierea temelor, stilului și structurii textelor (ex. Voyant Tools).</p> <p>1.4. Participarea la dezbateri și activități colaborative</p> <p>1.5. Elaborarea de proiecte literare sau lingvistice (ex. cercetări comparative, podcasturi, prezentări) prin integrarea informațiilor furnizate de surse digitale și IA.</p> <p>1.6. Utilizarea instrumentelor de autoevaluare și feedback colaborativ pentru analiza calității mesajelor produse, atât în format scris, cât și oral, pentru îmbunătățirea continuă a competențelor de comunicare.</p>

		1.8. Exersarea capacității de a evalua mesaje scrise și orale proprii sau ale colegilor, utilizând grile digitale de evaluare și feedback colaborativ.	
2.	Receptarea, interpretarea și evaluarea textelor literare și nonliterare prin aplicarea metodelor de analiză tematică, structurală și stilistică	<p>2.1. Identificarea temelor, motivelor și structurilor narative în texte literare și nonliterare, prin realizarea unor analize ghidate.</p> <p>2.2. Utilizarea aplicațiilor digitale (ex. MindMeister, Canva) pentru crearea unor hărți conceptuale care evidențiază relațiile dintre temele, personajele și ideile din textele studiate.</p> <p>2.3. Interpretarea intențiilor textelor și formularea de ipoteze legate de acestea</p> <p>2.4. Adoptarea unei perspective critice în analiza textelor</p> <p>2.5. Exersarea capacității de a explica semnificația figurilor de stil și a elementelor de expresivitate.</p> <p>2.6. Redactarea de scurte interpretări tematice și stilistice ale textelor literare studiate</p> <p>2.7. Realizarea de comparații între texte literare și nonliterare din aceeași tematică</p> <p>2.8. Participarea la discuții interactive pe teme literare utilizând platforme digitale de colaborare (ex. Padlet, Google Jamboard) pentru a împărtăși și evalua idei.</p>	<p>2.1. Corelarea conceptelor și terminologiei specifice limbii și literaturii române cu alte domenii de studiu (istorie, filozofie, psihologie, sociologie, antropologie)</p> <p>2.2. Analizarea detaliată a textelor literare și nonliterare, identificând structuri tematice complexe, simboluri și tehnici stilistice</p> <p>2.4. Interpretarea personalizată a textelor literare prin realizarea de eseuri critice complexe.</p> <p>2.5. Evaluarea perspectivelor tematice și stilistice din două texte aparținând unor epoci literare diferite,</p> <p>2.6. Crearea de prezentări multimedia care să analizeze modul în care elementele tematice și stilistice din literatură reflectă valori culturale, utilizând instrumente precum Canva sau Prezi.</p> <p>2.7. Elaborarea unui portofoliu care să includă analize tematice și stilistice, exemple de interpretări personale și reflecții asupra textelor studiate.</p>
3.	Argumentarea orală și scrisă a opiniilor, în contexte variate de comunicare.	<p>3.1. Realizarea unor texte argumentative scrise (eseuri scurte, articole) în care să se respecte structura clasică a unui text argumentativ, utilizând exemple relevante și justificări logice.</p> <p>3.2. Verificarea corectitudinii gramaticale, clarității și coerenței textelor argumentative scrise.</p> <p>3.3. Participarea la dezbateri ghidate pe teme literare sau sociale, respectând regulile argumentării</p>	<p>3.1. Susținerea unor discursuri publice argumentative, pe teme culturale sau literare,</p> <p>3.2. Compararea și evaluarea argumentelor din două texte opuse, utilizând aplicații de analiză textuală (ex. Voyant Tools) pentru a identifica tiparele de argumentare și punctele slabe.</p> <p>3.3. Realizarea de dezbateri formale în clasă</p> <p>3.4. Crearea unui portofoliu de argumente</p>

		<p>3.4. Crearea de tabele comparative în platforme digitale (ex. Miro, Padlet) pentru organizarea argumentelor pro și contra pe o temă controversată și formularea unei concluzii proprii.</p> <p>3.5. Susținerea unor opinii orale pe teme familiare, utilizând suporturi vizuale simple</p>	<p>3.5. Redactarea de eseuri argumentative complexe, pe teme abstracte sau interdisciplinare</p>
4.	<p>Promovarea unei comunicări eficiente și deschise, într-un mediu caracterizat de diversitate lingvistică și culturală.</p>	<p>4.1. Realizarea unor prezentări orale sau scrise despre diversitatea lingvistică și culturală, utilizând exemple din textele literare studiate și resurse multimedia pentru susținerea ideilor.</p> <p>4.2. Participarea la activități interactive de tip joc de rol sau simulări, în care elevii să exploreze situații de comunicare interculturală și să utilizeze un limbaj adecvat contextului.</p> <p>4.3. Explorarea diversității culturale prin realizarea de hărți mentale</p> <p>4.4. Participarea la discuții ghidate în clasă, despre teme legate de empatie, toleranță și acceptare culturală, cu utilizarea unor resurse video sau articole digitale.</p>	<p>4.1. Elaborarea unor proiecte interdisciplinare despre diversitatea lingvistică și culturală</p> <p>4.2. Redactarea de eseuri critice pe teme legate de interacțiunea dintre culturi</p> <p>4.3. Crearea de podcasturi sau de înregistrări video despre diversitatea culturală în literatură, utilizând exemple concrete din opere studiate.</p> <p>4.4. Participarea la dezbateri pe teme legate de comunicarea interculturală,</p> <p>4.5. Utilizarea IA pentru simularea interacțiunilor interculturale, pentru formularea de răspunsuri adecvate în situații de comunicare interculturală, analizând adaptabilitatea mesajelor lor.</p>

Rezultatele învățării sunt proiectate prin raportare la nivelul achizițiilor înregistrate la finalul ciclului S1-S3 și asigură tranziția și progresia dezvoltării competențelor elevilor de la sfârșitul ciclului S4-S5 la cel al ciclului S6 – S7

5. EVALUAREA

Baza pentru evaluare o constituie rezultatele învățării pentru fiecare ciclu.

Evaluarea trebuie să fie axată în jurul descriptorilor bazați pe competențe pentru diferitele materii și al competențelor-cheie pentru școlile europene. Profesorii trebuie să includă evaluarea tuturor acestora în procesul de predare-învățare din fiecare an.

Elevii trebuie să fie evaluați într-o mare varietate de moduri pe parcursul anului, pentru a oferi o imagine amplă a rezultatelor, a punctelor forte și a domeniilor de lucru ale fiecărui elev. Atât evaluările formative, cât și cele sumative trebuie să fie utilizate, variind de la evaluări rapide și simple la evaluări complexe și care necesită mult timp.

Principiile și procedurile de bază referitoare la evaluarea elevilor în sistemul Școlilor Europene sunt stabilite în următoarele documente:

General Rules of the European Schools (Regulamentul General al Școlilor Europene)
Assessment Policy of the European Schools (Politica de evaluare a Școlilor Europene)
Assessment tools for the Primary Cycle of the European Schools (Instrumente de evaluare pentru ciclul primar al Școlilor Europene)
Summative assessment from s4 to s6 in the European Schools: Pedagogical and organisational arrangements (Evaluarea sumativă de la S4 la S6 în Școlile Europene: Modalități pedagogice și organizatorice)
Regulations for the European Baccalaureate (Regulamente pentru Bacalaureatul European)
Arrangements for implementing the Regulations for the European Baccalaureate (Modalități de punere în aplicare a regulamentelor pentru Bacalaureatul European)

5.1. Descriptori de performanță

Descriptorii de performanță sunt structurați pe cele două cicluri și prezentați după cum urmează.

- **La sfârșitul ciclului 2 – S4-S5**
- **La sfârșitul ciclului 3 – S6-S7**

5.2.1. Descriptori de performanță la sfârșitul ciclului 2 (S4-S5)

Nota	Calificativ	Descriptori	
10 9.0- 9.5	Excelent	Competența de lectură	Elevul dă dovadă de o înțelegere excelentă - deși nu fără greșeli - a textului (textelor) literar/non-literar(e) la nivelul ciclului 2; este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să recunoască, să utilizeze și să analizeze excelent informațiile relevante, inclusiv detaliile importante.
		Competența de scriere	Elevul este capabil, în mod excelent - deși nu impecabil - cu ajutorul unor instrucțiuni, să producă texte structurate care să răspundă cerințelor unei sarcini și unui context concret; este capabil să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și variat și o scriere corectă, într-un registru adecvat, în mod excelent.
		Competența de argumentare	Elevul este capabil să argumenteze excelent, cu ajutorul instrucțiunilor, pe baza unei teme concrete; este capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate, în mod excelent.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil, în mod excelent, cu ajutorul instrucțiunilor, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este capabil(ă) să evalueze excelent textul.
		Competența științifică	Elevul demonstrează o cunoaștere excelentă a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică) la nivelul ciclului 2 și este capabil, sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
		Competența lingvistică	Elevul este capabil, cu ajutorul unor instrucțiuni, să analizeze excelent caracteristicile unui text la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare; este capabil, de asemenea, excelent, pe baza unor sarcini cu instrucțiuni, să producă mai multe texte proprii diferite
		Competența de gândire critică	Elevul este capabil să reflecteze excelent, cu ajutorul instrucțiunilor, asupra unor subiecte din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces în limbaj.
		Competența orală	Elevul este capabil, în mod excelent, să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei teme bine definite, cu instrucțiuni, la nivelul ciclului 2. Într-un cadru dat, este capabil să

Nota	Calificativ	Descriptori	
			comunică excelent și să inițieze conversații. Formulează propoziții cu acuratețe, utilizează un vocabular adecvat și variat, într-un registru corespunzător.
8.0- 8.5	Foarte bine	Competența de lectură	Elevul dă dovadă de o foarte bună înțelegere a textului (textelor) literar(e) / nonliterar(e) la nivelul ciclului 2; este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să recunoască, să utilizeze și să analizeze foarte bine informațiile relevante, inclusiv detaliile importante.
		Competența de scriere	Elevul este capabil să producă foarte bine, cu ajutorul instrucțiunilor, texte structurate care să răspundă cerințelor unei sarcini și unui context concret; este capabil să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și variat și o scriere corectă, într-un registru adecvat, foarte bine.
		Competența de argumentare	Studentul este capabil, pe baza unei teme cu instrucțiuni, să argumenteze foarte bine pe teme concrete; este capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate, foarte bine.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil foarte bine, cu ajutorul instrucțiunilor, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este capabil(ă) să evalueze foarte bine textul.
		Competența științifică	Elevul demonstrează o foarte bună cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică) la nivelul ciclului 2 și este capabil, sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
		Competența lingvistică	Elevul este capabil foarte bine, cu ajutorul instrucțiunilor, să analizeze caracteristicile unui text la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare; de asemenea, pe baza unor teme cu instrucțiuni, este capabil să producă foarte bine mai multe texte proprii diferite.
8.0- 8.5	Foarte bine	Competența de gândire critică	Elevul este capabil foarte bine, cu instrucțiuni, să reflecteze asupra unor subiecte din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces, prin limbaj.

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența orală	Elevul este capabil să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei sarcini bine definite, cu ajutorul instrucțiunilor, la nivelul ciclului 2. Este capabil să comunice foarte bine și să inițieze conversații. El/ea formulează propoziții cu acuratețe, utilizează un vocabular corespunzător și variat, într-un registru adecvat.
7.0-7.5	Bine	Competența de lectură	Elevul demonstrează o bună înțelegere a textului (textelor) literar/non-literar(e) la nivelul ciclului 2; este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să recunoască, să utilizeze și să analizeze bine informațiile relevante, inclusiv detaliile importante.
		Competența de scriere	Elevul este capabil să producă bine, cu ajutorul instrucțiunilor, texte structurate care să răspundă cerințelor unei sarcini și unui context concret; este capabil să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și variat și o scriere corectă, într-un registru adecvat.
		Competența de argumentare	Elevul este capabil să argumenteze bine, pe baza unei teme, cu ajutorul instrucțiunilor; este capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând bine mijloacele lingvistice adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil să interpreteze și să înțeleagă bine, cu ajutorul instrucțiunilor, intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este capabil/capabilă să evalueze bine textul.
		Competența științifică	Elevul demonstrează o bună cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică) la nivelul ciclului 2 și este capabil, sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
		Competența lingvistică	Elevul este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să analizeze bine caracteristicile unui text la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare; de asemenea, pe baza unor teme cu instrucțiuni, este capabil să producă bine mai multe texte proprii diferite.
7.0-7.5	Bine	Competența de gândire critică	Elevul este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să reflecteze asupra unor subiecte din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces în limbaj.

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența orală	Elevul este capabil să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei sarcini bine definite, cu instrucțiuni la nivelul ciclului 2, într-un cadru dat, bine; este capabil să comunice bine și să inițieze conversații. El/ea formulează propoziții cu acuratețe, utilizează un vocabular corespunzător și variat, într-un registru adecvat.
6.0-6.5	Satisfăcător	Competența de lectură	Elevul demonstrează o înțelegere satisfăcătoare a textului (textelor) literar(e) / nonliterar(e) la nivelul ciclului 2. Este capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să recunoască, să utilizeze și să analizeze, în mod satisfăcător, informațiile relevante, inclusiv detaliile importante.
		Competența de scriere	Elevul este capabil să producă în mod satisfăcător, cu ajutorul instrucțiunilor, texte structurate care răspund cerințelor unei sarcini și ale unui context concret; este capabil să formuleze în mod satisfăcător propoziții corecte, vocabularul este satisfăcător, dar nu foarte variat, ortografia este satisfăcătoare, dar greșelile se observă cu regularitate.
		Competența de argumentare	Elevul este capabil în mod satisfăcător, pe baza unei teme cu instrucțiuni, să argumenteze pe teme concrete; este capabil în mod satisfăcător să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil în mod satisfăcător, cu ajutorul instrucțiunilor, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. Este capabil să evalueze textul în mod satisfăcător.
		Competența științifică	Studentul demonstrează o cunoaștere satisfăcătoare a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică) la nivelul ciclului 2 și este capabil, sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
6.0-6.5	Satisfăcător	Competența lingvistică	Elevul este capabil, în mod satisfăcător, cu ajutorul unor instrucțiuni, să analizeze caracteristicile unui text de la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare; de asemenea, este capabil, în mod satisfăcător, pe baza unor sarcini cu instrucțiuni, să producă mai multe texte proprii diferite

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența de gândire critică	Elevul este capabil, în mod satisfăcător, cu ajutorul instrucțiunilor, să reflecteze asupra unor subiecte din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces, prin limbaj.
		Competența orală	Elevul este capabil să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei sarcini bine definite, cu instrucțiuni, la nivelul ciclului 2, într-un cadru dat, în mod satisfăcător; este capabil să comunice în mod satisfăcător și să inițieze conversații. Este capabil să formuleze propoziții adecvate în mod satisfăcător; vocabularul este satisfăcător, dar nu foarte variat.
5.0-5.5	Suficient	Competența de lectură	Elevul demonstrează o oarecare înțelegere a textului (textelor) literar(e) / nonliterar(e) la nivelul ciclului 2; este mai mult sau mai puțin capabil, cu ajutorul instrucțiunilor, să recunoască, să utilizeze și să analizeze informații relevante, inclusiv detalii importante.
		Competența de scriere	Elevul este capabil, într-o oarecare măsură, să producă, cu ajutorul instrucțiunilor, un text structurat care să răspundă cerințelor unei sarcini și unui context concret; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul este limitat, iar greșelile de ortografie sunt făcute în mod regulat.
		Competența de argumentare	Elevul este capabil într-o oarecare măsură, pe baza unei teme cu instrucțiuni, să argumenteze pe teme concrete; este mai mult sau mai puțin capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil într-o oarecare măsură, cu ajutorul instrucțiunilor, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este mai mult sau mai puțin capabil(ă) să evalueze textul.
5.0-5.5	Suficient	Competența științifică	Elevul demonstrează o oarecare cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (termeni literari, gramaticali și lingvistici) la nivelul ciclului 2 și este capabil, într-o oarecare măsură, sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică	Elevul este capabil, într-o oarecare măsură, cu ajutorul instrucțiunilor, să analizeze caracteristicile unui text la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare; de asemenea, este capabil, într-o oarecare măsură, pe baza unor sarcini cu instrucțiuni, să producă mai multe texte proprii diferite.
		Competența de gândire critică	Elevul este capabil într-o anumită măsură, cu ajutorul instrucțiunilor, să reflecteze asupra unor subiecte din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces prin limbaj.
		Competența orală	Elevul este capabil, într-o oarecare măsură, să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei teme bine definite, cu instrucțiuni la nivelul ciclului 2. Într-un anumit cadru, elevul este capabil să comunice într-o anumită măsură și să inițieze conversații. El/ea este capabil(ă) într-o mică măsură să formuleze propoziții corecte și să utilizeze un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este limitat.
3.0-4.5	Slab (sub nota de trecere)	Competența de lectură	Elevul manifestă o înțelegere redusă a textului (textelor) literar/non-literar(e) la nivelul ciclului 2; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare).
		Competența de scriere	Elevul este cu greu capabil, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare), să producă un text care să îndeplinească cerințele unei sarcini și ale unui context dat; este cu greu capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o scriere corectă. Cu toate acestea, vocabularul este foarte limitat și există un număr relativ mare de greșeli de ortografie.
		Competența de argumentare	Studentul este cu greu capabil, chiar și pe baza unei teme cu instrucțiuni (suplimentare), să argumenteze pe teme concrete; este cu greu capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
3.0-4.5	Slab (sub nota de trecere)	Competența de interpretare	Elevul este cu greu capabil, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare), să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este cu greu capabil(ă) să evalueze un text.

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența științifică	Elevul prezintă o cunoaștere redusă a celor mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (termeni literari, gramaticali și lingvistici) la nivelul ciclului 2 și este cu greu capabil, chiar și sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
		Competența lingvistică	Elevul este cu greu capabil să analizeze caracteristicile unui text la nivelul ciclului 2, din punct de vedere al conținutului și al contextului de comunicare, chiar și pe baza unor instrucțiuni (suplimentare); de asemenea, este cu greu capabil, pe baza unor instrucțiuni (suplimentare), să producă mai multe texte proprii.
		Competența de gândire critică	Elevul este cu greu capabil, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare), să reflecteze asupra subiectelor din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces prin limbaj.
		Competența orală	Elevul este cu greu capabil să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei lucrări bine definite, cu instrucțiuni la nivelul ciclului 2. Într-un cadru dat, el/ea este cu greu capabil(ă) să comunice și să inițieze conversații. El/ea este cu greu capabil(ă) să formuleze propoziții corecte și să utilizeze un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este foarte limitat.
0-2.5	Foarte slab (sub nota de trecere)	Competența de lectură	Elevul nu manifestă nicio înțelegere a textului (textelor) literar/non-literar(e) la nivelul ciclului 2; nu recunoaște nicio informație relevantă sau detaliu important, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare).
		Competența de scriere	Elevul este incapabil, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare), să producă un text care să corespundă cerințelor unei sarcini și unui context dat; cu greu este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul este inadecvat și există un număr relativ mare de greșeli de scriere.
		Competența de argumentare	Elevul nu este capabil, nici măcar pe baza unei lucrări cu instrucțiuni (suplimentare), să argumenteze pe teme concrete; nu este capabil să adopte un punct de vedere pro sau contra și să își formuleze argumentele într-un mod clar și coerent, utilizând mijloace lingvistice adecvate.

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența de interpretare	Elevul nu este capabil, nici măcar cu instrucțiuni (suplimentare), să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/non-literar la nivelul ciclului 2 și/sau să formuleze ipoteze despre acesta. El/ea este incapabil(ă) să evalueze un text.
		Competența științifică	Elevul nu cunoaște cele mai importante aspecte și termeni ai disciplinei (termeni literari, gramaticali și lingvistici) la nivelul ciclului 2 și nu este capabil, chiar și sub îndrumarea profesorului, să le raporteze la alte discipline (istorie, filosofie etc.).
		Competența de gândire critică	Elevul este incapabil, chiar și cu instrucțiuni (suplimentare), să reflecteze asupra subiectelor din realitatea cotidiană și să transmită rezultatele acestui proces în limbaj.
		Competența orală	Studentul nu este capabil să facă o prezentare care să îndeplinească cerințele unei lucrări bine definite, cu instrucțiuni la nivelul ciclului 2. Într-un anumit cadru, elevul/eleva nu este capabil să comunice și să inițieze conversații. Este incapabil să formuleze propoziții corecte și să utilizeze orice vocabular adecvat.

**5.2.2.
Descriptori
de**

performanță la sfârșitul ciclului 3 (S6-S7)

Nota	Calificativ	Descriptori	
9-10	Excelent	Competențe de comunicare orală și scrisă	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – a textelor literare/nonliterare la finalul S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră excelentă.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, într-o manieră excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – să producă texte structurate care să răspundă unui context și unor cerințe date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, în mod excelent.

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența de argumentare	Elevul poate să aducă argumente în legătură cu subiecte diverse în mod excelent, fără indicații suplimentare; este capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate în mod excelent.
		Competența de interpretare	Elevul poate, în mod excelent, fără alte indicații suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/nonliterar și/sau să formuleze ipoteze despre acesta, la nivel de S7. El este capabil să evalueze textul și să îl considere într-o perspectivă critică într-o manieră excelentă.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere excelentă a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le pună în legătură cu alte materii (istorie, filozofie etc.).
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, să analizeze trăsăturile unui text din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării, fără indicații suplimentare, într-o manieră excelentă, la finalul S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii într-o manieră excelentă..
		Competența de gândire critică	Elevul poate, într-o manieră excelentă, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra realităților sociale și să își prezinte concluziile prin limbaj.
		Competența de comunicare orală	

Nota	Calificativ	Descriptori
		Elevul este capabil, la nivel de S7, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, în mod excelent. El poate comunica în mod excelent în contexte diverse și poate demara conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un registru/stil potrivite.

Nota	Calificativ	Descriptori	
8-8.99	Foarte bine	Competențe de comunicare orală și scrisă	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere foarte bună a textelor literare/non-literare, la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră foarte bună.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date, într-o manieră foarte bună; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră foarte bună.
		Competența de argumentare	Elevul poate, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să formuleze argumente în legătură cu subiecte diverse; este capabil, într-o manieră foarte bună, să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil să interpreteze și să înțeleagă intențiile unor texte literare/nonliterare, la nivel de S7, și/sau să formuleze ipoteze despre acestea foarte bine, fără instrucțiuni suplimentare. El este capabil să evalueze textul și să îl analizeze critic foarte bine.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere foarte bună a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le pună în legătură cu alte materii (istorie, filozofie, etc).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este capabil să producă o largă varietate de texte proprii într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare.
		Competența de gândire critică	Elevul poate să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își transmită concluziile prin limbaj, într-o manieră foarte bună, fără indicații suplimentare.
		Competența de comunicare orală	
			Elevul este capabil să susțină o prezentare structurată, care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7 foarte bine, fără instrucțiuni suplimentare. În contexte diverse, el poate comunica foarte bine și poate demara conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un stil/registru potrivite.

Nota	Calificativ	Descriptori	
7-7.99	Bine	Competențe de comunicare orală și scrisă	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o bună înțelegere a textelor literare/nonliterare la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră bună.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă bine texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră bună.
		Competența de argumentare	Elevul poate, fără indicații suplimentare, să argumenteze bine în legătură subiecte diverse; este capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloacele lingvistice adecvate, într-o manieră bună.
		Competența de interpretare	Elevul poate, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă bine intențiile unor texte literare/nonliterare, la nivel de S7 și/sau să formuleze ipoteze despre text. El este capabil să evalueze bine textul și să-l discute critic bine.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o bună cunoaștere a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici disciplinei de studiu (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte discipline de studiu (istorie, filozofie, etc).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, fără indicații suplimentare, să analizeze bine caracteristicile unui text din punctul de vedere al formei, conținutului și contextului comunicării, la nivel de S 7; este capabil, fără indicații suplimentare, să producă bine o largă varietate de texte proprii.
		Competența de gândire critică	Elevul poate, fără indicații suplimentare, să reflecteze bine asupra realității sociale și să își prezinte concluziile prin limbaj.
		Competența de comunicare orală	
			Elevul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină bine o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. El poate comunica bine în contexte diverse și poate susține conversații; formulează propoziții în mod corect, folosește un vocabular adecvat și variat, într-un registru/stil potrivit.

Nota	Calificativ	Descriptori	
6-6.99	Satisfăcător	Competențe de comunicare orală și scrisă	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o înțelegere satisfăcătoare a textelor literare/nonliterare la nivel de S7; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră satisfăcătoare.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, în mod satisfăcător, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, în mod satisfăcător, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, cu o ortografie satisfăcătoare, prezentând greșeli în mod regulat, folosind un registru adecvat într-o măsură satisfăcătoare.
		Competența de argumentare	Elevul poate, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare, să formuleze argumente în legătură cu subiecte diverse; este capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloace lingvistice adecvate, într-o manieră satisfăcătoare.
		Competența de interpretare	Elevul poate, în mod satisfăcător, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile textelor literare/nonliterare, la nivel de S7, și să formuleze ipoteze despre text. El este capabil să evalueze textul și să îl discute critic în mod satisfăcător.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere satisfăcătoare a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici disciplinei de studiu (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte discipline de studiu (istorie, filozofie etc.).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil să analizeze caracteristicile unui text din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării, în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare la nivel de S7; este capabil să producă o largă varietate de texte proprii în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare.
		Competența de gândire critică	Elevul poate să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj în mod satisfăcător, fără indicații suplimentare.
		Competența de comunicare orală	
			Elevul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la final de S7, în mod satisfăcător. El poate comunica în mod satisfăcător în contexte diverse și poate demara conversații; formulează propoziții în mod satisfăcător, folosește un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, într-un registru/stil potrivit, într-o măsură satisfăcătoare.

Nota	Calificativ	Descriptori	
5-5.99	Suficient	Competențe de comunicare scrisă și orală	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o relativă înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7; este relativ capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul poate, relativ, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul rămâne limitat și greșelile de ortografie regulate. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.
		Competența de argumentare	Elevul poate, relativ, fără indicații suplimentare, să argumenteze în legătură cu subiecte diverse; este relativ capabil să adopte diferite puncte de vedere și să-și formuleze argumentele în mod clar, coerent și structurat, utilizând mijloacele lingvistice adecvate, într-o manieră satisfăcătoare
		Competența de interpretare	Elevul poate, relativ, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile textelor literare/nonliterare, la nivel de S7, și să formuleze ipoteze despre text; este relativ capabil să evalueze textul și să îl discute critic.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o cunoaștere relativă a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici disciplinei de studiu (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte discipline (istorie, filozofie, etc).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text, la nivel de S7, din punct de vedere al formei, al conținutului și al contextului comunicării; este relativ capabil, fără indicații suplimentare, să producă o largă varietate de texte proprii.
		Competența de gândire critică	Elevul poate, relativ, fără indicații suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.
		Competențe de comunicare orală	
			Elevul este relativ capabil, la nivel de S7, să susțină o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, fără instrucțiuni suplimentare. Poate relativ comunica în contexte diverse și poate demara conversații. Este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este limitat. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.

Nota	Calificativ	Descriptori	
3.00-4.99	Slab	Competențe de comunicare scrisă și orală	
	(sub nota de trecere)	Competența de receptare a textului scris	Elevul arată o slabă înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul este capabil, cu greu, fără alte instrucțiuni, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este foarte limitat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu arată nicio cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.
		Competența de argumentare	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să dezbată în legătură cu subiecte diverse; este capabil, cu greu, să adopte puncte de vedere diferite și să-și formuleze propriile argumente în mod clar, coerent și structurat, folosindu-se de mijloace lingvistice de exprimare adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze și să înțeleagă intențiile unui text literar/nonliterar și/sau să formuleze ipoteze despre acesta, la nivel de S7; este capabil, cu greu, să evalueze un text și să-l discute din perspectivă critică.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul arată o minimă cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici disciplinei de studiu (terminologie literară, gramaticală și lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7; este capabil, cu greu, fără indicații suplimentare, să le raporteze la alte discipline de studiu (istorie, filozofie, etc).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratarea diverselor tipuri de texte)	Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să analizeze caracteristicile unui text din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării, la nivel de S7; este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să producă o mare varietate de texte proprii.
		Competența de gândire critică	Elevul poate, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.
		Competența de comunicare orală	
			Elevul este capabil, cu greu, fără instrucțiuni suplimentare, să susțină o prezentare care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. În contexte diverse, poate, cu greu, comunica și demara o conversație; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este foarte limitat. Elevul nu arată, în mod clar, o cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.

Nota	Calificativ	Descriptori	
0.00-2.99	Foarte slab (sub nota de trecere)	Competențe de comunicare scrisă și orală	
		Competența de receptare a textului scris	Elevul nu prezintă nicio înțelegere a textelor literare/nonliterare, la nivel de S7; nu recunoaște, în niciun fel, informații relevante sau detalii importante.
		Competența de redactare a textului scris	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este inadecvat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu prezintă nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de exprimare.
		Competența de argumentare	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să formuleze argumente în legătură cu subiecte variate; este incapabil să adopte puncte de vedere diferite și să-și formuleze propriile argumente în mod clar, coerent și structurat, folosindu-se de mijloace lingvistice de exprimare adecvate.
		Competența de interpretare	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să interpreteze un text literar/nonliterar, să-i înțeleagă mesajele sau să formuleze ipoteze despre acestea, la nivel de S7; este incapabil/ă să evalueze un text sau să-l comenteze critic.
		Competența științifică (vocabular de specialitate)	Elevul nu arată nicio formă de cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici disciplinei de studiu (terminologie literară, gramaticală și lingvistică, precum și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică), la nivel de S7 ; este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să le pună în legătură cu alte discipline de studiu (istorie, filozofie, etc.).

Nota	Calificativ	Descriptori	
		Competența lingvistică (tratatamentul diverselor tipuri de texte)	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să analizeze trăsăturile unui text din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării la nivel de S7; este incapabil să producă o varietate de texte proprii, fără instrucțiuni suplimentare.
		Competența de gândire critică	Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să reflecteze asupra temelor legate de realitatea socială și să își prezinte concluziile prin limbaj.
		Competența de comunicare orală	
			Elevul este incapabil să susțină, fără instrucțiuni suplimentare, o prezentare structurată care să răspundă unei cerințe complexe, la nivel de S7. În situații diverse, el este incapabil de a comunica și de a demara o conversație; este incapabil să formuleze propoziții corecte și nu folosește un vocabular adecvat. Elevul nu arată nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.

6. ANEXE

6.1. Bacalaureate – Written exam

6.1.1. Generic matrix for Written Exam LI Bacalaureate*

Matrice generală pentru proba scrisă L1 – Bacalaureat Limba și literatura română						
Cerințe	Competențe	Pondere %**	Obiective de învățare	Întrebare(i)	Evaluare /Punctaj	Pondere în puncte**
Partea I Interpretare și analiză de text literar	<i>Competența de lectură/receptare a textului scris</i>	40%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale genului literar căruia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea trăsăturilor/caracteristicilor principale ale tipului de text, ale mișcării literare/perioadei literare/epocii căreia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea emițătorului mesajului textului și a punctului de vedere adoptat de acesta;</i> - <i>identificarea destinatarului mesajului textului;</i> - <i>folosirea cunoștințelor dobândite anterior pentru identificarea și analiza semnificațiilor textului;</i> - <i>identificarea și analiza subînțelesurilor textului;</i> - <i>analiza comparativă, din perspectivă tematică, a textului/textelor propuse;</i> - <i>utilizarea instrumentelor de analiză literară.</i> 	Item 1	Marking Scheme/ Rubric	
	Item 1 eseu structurat	Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textelor literare Capacitatea de analiză comparată și de argumentare a unui punct de vedere personal, în legătură cu o temă identificată				
	<i>Competența de scriere/redactare de text</i>	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia;</i> 			

	Capacitatea de interpretare a textelor literare		<ul style="list-style-type: none"> - redactarea unui eseu structurat, astfel : introducere, expunere și dezvoltare a ideilor, concluzie; - selectarea corectă a exemplelor din text care să sprijine analiza (citate corect inserate în propria analiză); - folosirea, în textul produs, a conectorilor logici; - organizarea în paragrafe a textului elaborat; - exprimare clară, riguroasă și convingătoare, utilizarea limbii literare; - respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului. 			
Total Partea I		60%				60

PARTEA a II-a : receptare și analiza de text nonliterar	<p><i>Competența de lectură/receptare a textului scris</i></p> <p>Capacitatea de a folosi cunoștințele dobândite anterior în scopul înțelegerii textului sau, după caz, a documentului dat</p>	20%	<ul style="list-style-type: none"> - selectarea din text/document a informațiilor pertinente în vederea înțelegerii acestuia (de exemplu, titlu, subtitlu, dispunerea textului în paragrafe); - înțelegerea sensului global al textului/documentului; - înțelegerea textului, prin utilizarea cunoștințelor de limbă dobândite anterior (elementele enunțului, relații lexicale etc.); - înțelegerea textului/documentului, prin folosirea cunoștințelor culturale, istorice, filosofice etc., în scopul identificării implicațiilor sale; - identificarea subînțeleșurilor textului ; - identificarea, în mod clar, a tezei textului dat; - recunoașterea structurii argumentative a textului; - identificarea diferitelor argumente prezente în text și ordonarea logică a acestora. 	Item 2	Marking Scheme /Rubric
		20%			

	<p><i>Competența de scriere/redactare de text</i></p> <p>Capacitatea de analiză și de reformulare a ideilor, într-un mod personal și pertinent</p> <p>Capacitatea de evidențiere a legăturilor logice, inclusiv a celor subînțelese</p> <p>Capacitatea de a folosi cunoștințe lingvistice dobândite anterior pentru exprimarea unui punct de vedere personal</p>		<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia cu argumente pertinente;</i> - <i>exemplificarea corespunzătoare a argumentelor susținute, pe baza textului și/sau a experienței culturale și personale;</i> - <i>exprimarea într-un mod clar, riguros și convingător, utilizarea limbii literare;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 		
Total Partea 2		40%			
TOTAL		100%			

*Grila a fost completată în conformitate cu următoarele două documente, pentru a se asigura armonizarea tuturor programelor L I: *Structure of the L 1 Written and Oral Examinations in the European Baccalaureate (2020-01-D-41-en-1)* și *Attainment descriptors for all L I – Secondary cycle (2018-09-D-57-en-fr-de-3)*.

**Procentajele de mai sus au doar rol exemplificator. Intervalul disponibil este, în funcție de modelul ales, între 30 și 70% pentru textele literare și între 30 și 70% pentru textele non-literare. E.g. poate fi 60% pentru textele non-literare și 40% pentru textele literare sau invers.

Matrice de corelare a punctajelor obținute /item/subiect cu rezultatul general al probei

A	B	C	D	E	F	FX
EXCELLENT 10-9	FOARTE BINE 8.9-8.00	BINE 7.9-7.00	SATISFACATOR 6.9-6.00	SUFICIENT 5.9-5.00	SLAB 4.9-3.00	FOARTE SLAB 2.9-0
100-90	89-80	79-70	69-60	59-50	49-30	29-0

6.1.2 Subject specific Matrix for Written Exam LI Bacculaureate

Paper specific matrix for Written Exam LI Bacculaureate*						
Romanian						
Cerințe	Competențe	Pondere %**	Obiective de învățare	Întrebare (i)	Evaluare/ Punctaj	Pondere în puncte**
Partea I interpretare de text literar	<i>Competența de lectură/receptare a textului scris</i>	40%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale genului literar căruia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea trăsăturilor principale ale curentului artistic/mișcării literare/epocii căruia/căreia îi aparține textul;</i> - <i>identificarea emițătorului mesajului textului și a punctului de vedere adoptat de acesta;</i> - <i>identificarea destinatarului mesajului textului ;</i> 	Item 1	Marking Scheme/Ru bric	40
	Item 1 eseu structurat – text argumentativ	<ul style="list-style-type: none"> ●Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textului 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>folosirea cunoștințelor dobândite anterior pentru sesizarea semnificațiilor textului;</i> - <i>identificarea subînțeleșurilor textului;</i> - <i>utilizarea instrumentelor de analiză literară.</i> 			

	<p>Competența de scriere/redactare de text</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a elabora o interpretare a textului 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia;</i> - <i>redactarea unui eseu structurat, printr-un text argumentativ, după pașii următori: scurtă introducere, expunere a ideilor, scurtă concluzie;</i> - <i>selectarea corectă a exemplelor din text care să sprijine analiza (citate corect inserate în propria analiză);</i> 			20
	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a structura eseul 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>folosirea, în textul produs, a conectorilor logici;</i> - <i>organizarea în paragrafe a textului elaborat;</i> - <i>exprimare clară, riguroasă și convingătoare;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 			
Total Partea I		60%				60

PARTEA A II-A: interpretare de text nonliterar Item 2 – text argumentativ	<i>Competența de lectură /receptare a textului scris</i> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a folosi cunoștințe dobândite anterior, în scopul înțelegerii textului sau, după caz, a documentului dat 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>selectarea din text/document a informațiilor pertinente în vederea înțelegerii acestuia (de exemplu, titlu, subtitlu, dispunerea textului în paragrafe);</i> - <i>înțelegerea sensului global al textului/documentului;</i> - <i>înțelegerea textului, prin utilizarea cunoștințelor de limbă dobândite anterior (elementele enunțului, relații lexicale etc.);</i> - <i>înțelegerea textului/documentului, prin folosirea cunoștințelor culturale, istorice, filosofice etc., în scopul identificării implicațiilor sale;</i> - <i>identificarea subînțelesurilor textului ;</i> 	Item 2	Marking Scheme /Rubric	20
	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de a analiza textul argumentativ 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>identificarea în mod clar a tezei textului argumentativ;</i> - <i>recunoașterea structurii argumentative a textului;</i> - <i>identificarea diferitelor argumente prezente în text și ordonarea acestora.</i> 			20
	<i>Competența de scriere/redactare de text</i> <ul style="list-style-type: none"> ● Capacitatea de analiză și de reformulare într-un mod personal și pertinent ● Capacitatea de evidențiere a legăturilor logice, inclusiv a celor subînțelese ● Capacitatea de a folosi cunoștințe lingvistice dobândite anterior 	20%	<ul style="list-style-type: none"> - <i>justificarea și explicarea ipotezelor de lectură;</i> - <i>formularea nuanțată a unei aprecieri personale asupra textului și susținerea acesteia.</i> - <i>exprimarea într-un mod clar, riguros și convingător;</i> - <i>respectarea regulilor gramaticale și de scriere în redactarea textului.</i> 			
Total Partea 2		40%				40
TOTAL		100%				100

6.1.3. Sample – Baccalaureat Written examination paper

6.1.3.1. a) Modelul de structură de subiect pentru proba scrisă

Părțile probei scrise		Textul – suport pentru fiecare parte	Descrierea detaliată a probei
Partea I: interpretare de text literar 60 de puncte	a) text literar	Text/fragment de text literar , de aproximativ 400 de cuvinte	Eseu structurat, ghidat de o cerință generală și repere (itemi suport) și fundamentat pe analiza comparată a componentei tematice a două texte literare Elevul va redacta un eseu de cel puțin 700 de cuvinte , respectând cerința și reperele indicate în aceasta.
	b) text literar poetic pe o temă comună cu cea a textului a)	Text/fragment de text poetic de aproximativ 200 de cuvinte	
Partea a II-a: interpretare de text nonliterar 40 de puncte		Text/fragment de text nonliterar, de aproximativ 600 de cuvinte	Eseu structurat, de tip argumentativ, ghidat de o cerință generală și repere (itemi suport) Rezumare parțială/integrală, identificarea unor fapte de conținut sau de limbaj, argumentarea unor puncte de vedere din text sau a unor puncte de vedere proprii etc. Elevul va redacta un text de cel puțin 500 de cuvinte , respectând cerința și reperele indicate în aceasta.

6.1.3.1.b) Exemplu – Model de subiect pentru proba scrisă din cadrul examenului de Bacalaureat la L1 – Limba română

BACCALAURÉAT EUROPÉEN

Limba română – Limba 1

Data:

Durata probei: 4 ore (240 de minute)

Materiale permise: niciunul

Observații:

Vei răspunde la ambele cerințe:

Partea I: Interpretare de text literar

Partea a II-a: Interpretare de text nonliterar

Citește cu atenție următoarele texte :

a. text narativ

Mircea Cărtărescu, născut pe 1 iunie 1956, este poet, prozator, eseist, critic literar. Este unul dintre cei mai premiați și traduși scriitori români ai perioadei post-comuniste, publicând peste 30 de volume, traduse în 23 de limbi; este considerat un teoretician important al postmodernismului românesc. Într-un interviu realizat de Marius Chivu, pe 1 iunie 2021, scriitorul Gheorghe Crăciun consideră că : „...la Mircea Cărtărescu noutatea de viziune e evidentă. Corpul e reprezentat de el ca o mașină vie, mecanică, producătoare de halucinații, fantasme...” .

Numai inima de cristal era adevărată. Numai pe aceea avea s-o simtă-n piept pentru totdeauna.

Dar inimile de schimb nu durau la nesfârșit. Toamna, pe când castanii din curtea liceului se aplecau sub un cer de furtună, fata simți cum lumina inimii de cristal pălește. Din zi în zi, palpăirea devenea tot mai stinsă. Când o ținea în palme, în fața oglinzii, fata vedea limpede cum un fel de sare, un fel de calcar opaciza limpezimea de altădată, așa cum îmbătrânesc în cutiile de bijuterii mărgăritarele. În cele din urmă, inima de cristal deveni sfărâncioasă și mată. Cum orice era mai bun decât inumanul vieții fără inimă, fata începu să poarte inima de fier incandescent.

Trăi cu noua ei inimă anii adolescenței și-ai tinereții. Se-ndrăgosti și suferi teribil din dragoste. Se căsătorii, avu copii, apoi divorță. Se recăsătorii. Fericirea și nefericirea alternau rapid cu această inimă neliniștită, amândouă împinse până-n pragul de la care deveneau dureri de neîndurat. Devenită femeie, fetița de altădată născu la rândul ei doi copii și-i crescă până ce aceștia, ajunși oameni mari, o părăsiră și ei. O viață confuză o târa în josul curentului, fără un pai de care s-ar fi putut agăța.

După ce al doilea copil al femeii se căsătorii și el, incandescența inimii de fier se stinse cu încetul. De ani de zile, metalul începuse să se răcească, dar acum el devenise un sloi greu și întunecat în piept, sub sânul stâng al femeii. Privindu-și această a doua inimă în oglindă, femeia o văzu acoperită de cenușă. Nu îndrăzni să ridice ochii mai sus, ca să vadă o față devastată de vreme. Resemnată, știu că tot ce-i mai rămânea era temuta inimă de plumb. [...]

Într-un amurg, în care se simțise mai părăsită și mai nefericită ca oricând, femeia își smulse inima, hotărâtă să o lase să se sfărâme pe podea. Dar un zvâcnet neașteptat o opri. Deodată simți că inima ei de plumb, în loc să se distrugă, asemeni celorlalte, devenise cărnoasă și grea ca un fruct. Speriată, și-o așezase înapoi, în pieptul ei slab și uscat. Căci acum știa că minunea avea să se nântample, că o a patra inimă, nepământescă, îi era dată, de acum, pentru totdeauna. [...] Abia atunci bătrâna fu cuprinsă de o liniște pe care nu o mai simțise cu niciuna dintre inimile de dinainte. În aceeași clipă, într-un spital dintr-un cartier îndepărtat, se născu o minunată fetiță.

(401 cuvinte)

Mircea Cărtărescu, *A patra inimă*, apărut în volumul *Care-i faza cu cititul?*, ed. Arthur, 2010

b. text liric

Alexandru A. Macedonski (1854 – 1920) a fost un poet, prozator, dramaturg și publicist român. Supranumit *poetul rondelurilor*, inspirându-se din literatura franceză, este primul reprezentant al simbolismului în literatura română. Inițiatorul cenaclului și al revistei literare *Literatorul*, a susținut modernizarea poeziei românești. Până în 1890, Macedonski a scris poeme ample, de factură romantică, cu versuri lungi și cu un pronunțat caracter satiric. După 1890, lirica lui Alexandru Macedonski trece printr-un proces de esențializare; discursul liric este rezultatul unui

efort de sinteză și se bazează pe o metaforă concretă. Poetul renunță la retorismul primei etape, poezia devenind sugestie și muzicalitate.

*Iubesc frumoasa Tinerețe,
Cu anii săi de flori,
Cu zâmbete pe a sa față,
Cu ochi scânteietori;
Îmi place fruntea-i coronată
De poezii și-amor,
De dulci iluzii care iute
Se nasc și iute mor.
Cortegiul său e din speranțe,
Din vecinice izbânzi,
Și pulbere de aur poartă
Pe aripe plăpânzi.
Adesea e cutezătoare
Întocmai ca Icar,
Și pân' la soare se înalță
În zboru-i temerar!*

*În totul e însuflețită
De-al geniului foc,
Și egoismul nu găsește
În sufletul său loc!
Pe-oriunde trece, răspândește,
Ca foi de trandafiri,
Cu mâinile-i îmbelșugate,
Idei și dulci simțiri!
Să-i zică orișicum, bătrânii
Pătrunși de reci flori,
Ce dragă este tinerețea
Cu anii săi de flori !*

(112 cuvinte)

Alexandru Macedonski, *Tinerețea*, <https://www.alexandrumacedonski.ro/>

Redactează un eseu de **cel puțin 700 de cuvinte**, în care să analizezi **tema celor două texte, din perspectivă comparată**.

În redactarea eseului, vei respecta următoarele repere:

- prezentarea generală a temei dezvoltate în cele două texte (de exemplu, tema tinereții, a devenirii/a transformării de-a lungul vieții și legătura între generații), valorificând experiența ta de lectură, culturală și personală;

- analiza și interpretarea fragmentelor date, punând în evidență **ideile care au stat la baza construcției fragmentelor** (de exemplu, raportul dintre tinerețe – vârstă a exuberanței, a trăirii depline – și celelalte etape ale devenirii umane);
Te vei referi la cel puțin două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj specifice fiecărui text (acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative/lirice, registre stilistice, titlu, relații de opoziție și de simetrie, motive literare etc.).
- precizarea elementelor comune și/sau distincte privind tema identificată, așa cum acestea apar în ambele texte;
- argumentarea, pe baza a două elemente comune de conținut regăsite în fragmentele date, a faptului că, indiferent de perioada literară/epoca în care au fost scrise, creațiile pot dezvolta aceleași teme.

Partea a II-a

(40 de puncte)

Citește cu atenție textul de mai jos :

Dacă în viața reală există, măcar la nivel formal, un cod al bunelor maniere, minime reguli de politețe pentru a nu deranja, a nu insista inutil, a respecta anumite ore decente pentru o conversație, ele se estompează până devin de-a dreptul invizibile în online. Cei care, la o adică, nu și-ar permite să vină non-stop la tine în birou sau la ușă, să te oprească pe stradă sau să te sune, la adăpostul tastelor și al luminii albastre, se simt plini de elan și de îndrăzneală. Dacă ghinionul face să te aibă în lista de prieteni pe o rețea de socializare, sentimentul lor de îndreptățire devine atât de puternic încât orice moment este potrivit pentru a-ți trimite un „bună” urmat de pauză sau un mesaj emis cuvânt cu cuvânt, așa încât să primești un semnal sonor după fiecare.

Din păcate, în aplicații este mai dificilă o blocare selectivă a sunetului, așa încât să filtrezi doar ceea ce contează pentru tine. Cunosc însă oameni care nu au instalat niciun fel de mesagerie pe telefon. Care au notificările dezactivate, în ideea că vor fi sunați pentru lucrurile cu adevărat importante. Dar dacă ai o meserie care mai ales acum, în pandemie, depinde exclusiv de online, acest lucru este aproape imposibil de realizat. M-am gândit, prin urmare, la un set de reguli, un fel de „cod de bună purtare online”, care ne-ar face viața ceva mai săracă în notificări inutile. Nu mai trebuie să precizez că demersul este unul subiectiv, bazat pe experiența mea din presă, și că lista rămâne deschisă, cât o mai exista Internetul.

– dacă folosești o rețea de socializare pentru a aborda pe cineva nu înseamnă că poți să marcați cu enter fiecare propoziție sau să lăsați să treacă o oră între începutul și finalul unui mesaj. Ideal ar fi ca el să fie compus în avans, cu introducere, încheiere, subiect și predicat, fără amănunte inutile, și emis o singură dată, la fel ca un e-mail (chiar dacă utilizați chat-ul pentru rapiditate sau pentru că, uneori, nu aveți încotro);

– faptul că scrieți online și nu sunați nu înseamnă că nu există niște ore normale, decente, între care ar fi de preferat să vă încadrați. [...]

– ideal ar fi să nu existe greșeli de ortografie, punctuație, gramatică, litere lipsă sau inversate etc., dacă vreți să fiți luat drept profesionist. Nu arde dacă trimiteți mesajul o oră mai târziu, când aveți timpul necesar pentru a-l mai citi o dată. O încurcătură gramaticală nu e chiar sfârșitul lumii, dar când greșiți numele persoanei căreia îi trimiteți mesajul, data sau ora evenimentului pe care tocmai îl promovați, când uitați să atașați documentele sau fotografiile necesare sau când reveniți în primele minute să mai adăugați/modificați/eliminați ceva, dați dovadă de neglijență, superficialitate și, da, lipsă

de politețe, fie aceasta și online. Scuze precum „am multe pe cap”, „m-am grăbit”, „e o zi cumplită” nu-și au locul nici în viața reală, nici în scris, unde parcă sunt și mai nepotrivite.

(493 de cuvinte)

(Anda Docea – De ce dai „seen” și nu răspunzi?! publicat în „Dilema Veche” nr. 924 din 23 decembrie 2021 – 5 ianuarie 2022)

Argumentează, într-un text de **cel puțin 500 de cuvinte**, valorificând informațiile din fragmentul dat, **necesitatea unui cod al bunelor maniere în comunicarea din mediul online.**

În elaborarea eseului, vei respecta următoarele repere:

- formularea a trei idei principale identificate în text;
- exprimarea unei opinii personale referitoare la necesitatea unui cod al bunelor maniere în comunicarea din mediul online; enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă și adecvată a conectorilor în argumentare;
- prezentarea modului în care ești influențat, în calitate de cititor, de acest articol.

Notă:

1. Pentru conținutul eseului de la Partea I, vei primi **40 de puncte**.
2. Pentru redactarea eseului de la Partea I, vei primi **20 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 5 puncte; *utilizarea limbii literare* – 5 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 5 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct).
3. Pentru conținutul textului argumentativ elaborat la Partea a II-a, vei primi **20 de puncte**.
4. Pentru redactarea textului argumentativ elaborat la Partea a II-a, vei primi **20 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 5 puncte; *utilizarea limbii literare* – 5 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 5 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct).
5. **În vederea acordării punctajului pentru redactare, fiecare dintre eseuri trebuie să respecte limita minimă de spațiu specificată.**

Limba română – Limba 1

Exemplu – Model de subiect pentru proba scrisă din cadrul examenului de bacalaureat la L1 – Limba română

BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

Partea I

(60 de puncte)

➤ **Conținutul eseului**

40 de puncte

1. Prezentarea generală a temei dezvoltate în cele două texte, valorificând experiența ta de lectură, culturală și personală – 5 puncte

- prezentare corectă și adecvată a temei textelor – 5p
- prezentare parțial corectă și adecvată a temei textelor – 3p
- încercare ezitantă de prezentare a temei textelor – 1p

2. Analiza și interpretarea fragmentelor date, punând în evidență ideile care au stat la baza construcției fragmentelor (de exemplu, raportul dintre tinerețe – vârstă a exuberanței, a trăirii depline – și celelalte etape ale devenirii umane), cu referire la cel puțin două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj specifice fiecărui tip de text (acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative/lirice, registre stilistice, titlu, relații de opoziție și de simetrie, motive literare etc.) – 20 de puncte

- interpretarea fragmentelor, cu analizarea nuanțată a cel puțin două elemente specificate, justificarea relevanței elementelor alese pentru tema identificată, exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia – 20p
- interpretarea fragmentelor, cu analizarea nuanțată a unui element specificat, justificarea relevanței elementului ales pentru tema identificată, exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia – 15p
- interpretarea fragmentelor, cu analizarea parțială a cel puțin două elemente specificate, încercare de justificare a relevanței elementelor alese pentru tema identificată, încercare de exprimare a unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia – 12p
- interpretarea fragmentelor, cu analizarea parțială a unui element specificat, încercare de justificare a relevanței elementului ales pentru tema identificată, încercare de exprimare a unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia – 8p
- interpretarea ezitantă, cu analizarea sumară a unor elemente alese, într-un mod neconvingător, absența justificării alegerii elementelor, exprimare neconvingătoare a unei păreri asupra ideilor din text sau asupra mesajului acestuia – 6p

3. Precizarea elementelor comune și/sau distincte privind tema identificată (de exemplu, tema tinereții, a devenirii/a transformării de-a lungul vieții și legătura între generații) așa cum acestea apar în ambele fragmente – 10 puncte

- raportarea pertinentă, comparativă, la cele două texte, identificarea temelor și a motivelor literare în cele două texte, alegerea exemplelor adecvate, utilizarea mijloacelor lingvistice

adecvate analizei de text – 10p

- raportarea parțial comparativă la cele două texte, identificarea parțială a temelor și a motivelor literare în cele două texte, exemple parțial adecvate, utilizarea parțial adecvată a mijloacelor lingvistice specifice analizei de text – 6p

4. Argumentarea, pe baza a două elemente comune de conținut regăsite în fragmentele date, a faptului că, indiferent de perioada literară/epocă în care au fost scrise, creațiile pot dezvolta aceleași teme – 5 puncte

- prezentarea argumentată a două elemente de conținut comune care evidențiază tema/temele textelor, cu precizarea încadrării textelor într-o perioadă literară/epocă – 5p
- prezentarea argumentată a unui element de conținut comun care evidențiază tema textelor, cu precizarea încadrării într-o perioadă literară/epocă – 3p
- menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-o perioadă literară/epocă – 1p

➤ **Redactarea eseului**

20 de puncte

Notă : Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita de spațiu precizată – cel puțin 700 de cuvinte.

1. Organizarea ideilor în scris – 5 puncte

- text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor – 5p
- părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe – 3p
- plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel – 2p

2. Utilizarea limbii literare – 5 puncte

- stil și vocabular adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată – 5p
- stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor – 3p
- vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică – 2p

3. Abilități de analiză și de argumentare – 5 puncte

- foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de formulare a unor judecăți de valoare și de interpretare critică – 5p
- încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar cu rezultat neconvingător – 3p
- afirmații rareori susținute de argumente; idei irelevante; schematism în prezentarea ideilor – 2p

4. Ortografia – 2 puncte

0-5 greșeli: 2p; 5-7 greșeli: 1p; 7-10 greșeli: 0,5p; peste 10 greșeli: 0p

5. Punctuația – 2 puncte

0-5 greșeli: 2p; 5-7 greșeli: 1p; 7-10 greșeli: 0,5p; peste 10 greșeli: 0p

5. Așezarea corectă a textului în pagină (0,5p), lizibilitatea (0,5p) – 1 punct

➤ **Conținutul eseului****20 de puncte****1. Formularea corectă a trei idei principale identificate în text – 3 puncte**

- formularea corectă a două idei principale identificate în text – 2p
- formularea corectă a unei idei principale identificate în text – 1p

2. Exprimarea unei opinii personale despre necesitatea unui cod al bunelor maniere în comunicarea din mediul online; enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente – 12 puncte:

- ✓ **Formularea tezei/a punctului de vedere/a opiniei – 3 puncte**
 - formularea tezei/ a punctului de vedere/a opiniei cu privire la temă; logica ideilor/a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului – 3p
 - încercare de formulare a tezei/a punctului de vedere/a opiniei cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare – 2 p
 - încercare de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă – 1p
- ✓ **Enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente în sprijinul opiniei enunțate – 6 puncte**
 - formularea corectă/nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia, demers logic/corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă – 6p
 - formularea parțial corectă/adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia, corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă – 4p
 - încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora – 2p
- ✓ **Concluzia/sinteza – 3 puncte**
 - concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune – 3p
 - concluzie pertinentă, convergentă cu demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă – 2p
 - încercare de formulare a concluziei – 1p

3. Utilizarea corectă a conectorilor în argumentare – 2 puncte**4. Prezentarea modului în care ești influențat de acest articol, în calitate de cititor – 3 puncte**

- prezentarea adecvată a modului în care ești influențat de acest articol, în calitate de cititor – 3p
- prezentarea ezitantă a modului în care ești influențat de acest articol, în calitate de cititor – 1p

➤ **Redactarea eseului****20 de puncte**

Notă : Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita de spațiu precizată – cel puțin 500 de cuvinte.

1. Organizarea ideilor în scris – 5 puncte

- text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor – 5p

- părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe – 3p
- plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată în niciun fel – 2p

2. Utilizarea limbii literare – 5 puncte

- stil și vocabular adecvate conținutului eseului, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată – 5p
- stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor – 3p
- vocabular restrâns, monotonic, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică – 2p

3. Abilități de analiză și de argumentare – 5 puncte

- foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de formulare a unor judecăți de valoare și de interpretare critică – 5p
- încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător – 3p
- afirmații rareori susținute de argumente; idei irelevante; schematism în prezentarea ideilor – 2p

4. Ortografia – 2 puncte

0-5 greșeli: 1p.; 5-7 greșeli:0,75p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.

5. Punctuația – 2 puncte

0-5 greșeli: 1p.; 5-7 greșeli:0,75p.; 7-10 greșeli: 0,5p.; peste 10 greșeli: 0p.

6. Așezarea corectă a textului în pagină (0,5p.), lizibilitatea (0,5p.) – 1 punct

6.1.4.Generic marking scheme for written exam L1 baccalaureate

L1 Proba în limba română/Grilă de evaluare
Proba scrisă a Bacalaureatului European

Descriptori generali și punctaj /10	Punctaj /60	Competența de lectură/ receptare a textului literar: Partea I – Item 1	Competența de redactare/scriere de text
<p>A</p> <p>Excelent</p> <p>10-9.0</p>	<p>60</p> <p>59</p> <p>58</p> <p>57</p> <p>56</p> <p>55</p> <p>54</p>	<p>Elevul arată o înțelegere excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră excelentă.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplelor adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text; - cunoașterea excelentă a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) ; - interpretarea fragmentelor, cu analiza nuanțată a relației dintre titlu și ideea de bază, identificarea și interpretarea elementelor de structură și compoziție, semnificative pentru subiectul dezvoltat (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narrative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic;) - interpretarea modalităților de construcție a personajelor; - prezentarea argumentată, complexă, a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, cu precizarea încadrării textelor într-un curent, folosind un limbaj adecvat; - interpretarea și înțelegerea intențiilor unui text literar, exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, într-o manieră excelentă – deși nu lipsită de mici imperfecțiuni – să producă texte structurate care să răspundă unui context și unor cerințe date; este capabil, în mod excelent, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor; - stil și vocabular adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată - foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală.

<p style="text-align: center;">B</p> <p>Foarte bine</p> <p style="text-align: center;">8.9-8.0</p>	<p style="text-align: center;">53 52 51 50 49 48</p>	<p>Elevul arată o înțelegere foarte bună a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră foarte bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplurilor parțial adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice parțial adecvate analizei de text; - cunoașterea foarte bună a celor mai importante aspecte, concepte și a terminologiei specifice (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) - interpretarea fragmentelor, cu analizarea parțială a elementelor specificate, într-un mod adecvat; (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narrative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, laitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic; - prezentarea parțial argumentată a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj adecvat; - interpretarea și exprimarea unei păreri asupra ideilor/elementelor de structură din text sau asupra mesajului acestuia. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date, într-o manieră foarte bună; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră foarte bună.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei părți (introducere – cuprins – încheiere); sublinierea ideilor prin intermediul paragrafelor; succesiunea logică a ideilor - stil și vocabular parțial adecvate tipului de eseu, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa parțial adecvată; - o bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod convingător; abilitatea de a formula judecăți de valoare și de interpretare critică și personală.
<p style="text-align: center;">C</p> <p style="text-align: center;">Bine</p> <p style="text-align: center;">7.9-7.0</p>	<p style="text-align: center;">47 46 45 44 43 42</p>	<p>Elevul arată o bună înțelegere a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră bună.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea și analiza temei și a motivelor literare, observarea particularităților de limbaj, alegerea exemplurilor parțial adecvate din text, potrivit cerinței, utilizarea mijloacelor lingvistice parțial adecvate analizei de text; - o bună cunoaștere a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, să producă bine texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și variat, cu o ortografie corectă, într-un stil/registru adecvate, într-o manieră bună.</p> <ul style="list-style-type: none"> - părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe;

		<p>lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea ezitantă a fragmentelor, cu analizarea parțială a elementelor specificate, într-un mod parțial adecvat; (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic); - prezentarea ezitantă și parțial argumentată a elementelor de conținut comune care evidențiază tema textelor, fără a preciza încadrarea într-un curent literar, folosind un limbaj adecvat; 	<ul style="list-style-type: none"> - stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea termenilor; - încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător.
<p>D</p> <p>Satisfăcător</p> <p>6.9-6.0</p>	<p>41</p> <p>40</p> <p>39</p> <p>38</p> <p>37</p> <p>36</p>	<p>Elevul arată o înțelegere satisfăcătoare a textelor literare; este capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante, într-o manieră satisfăcătoare.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea temei și a unor motive literare, alegerea unor exemple din text, parțial adecvate cerinței, utilizarea unor mijloace lingvistice parțial adecvate analizei de text; - cunoașterea satisfăcătoare a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică ; - interpretarea ezitantă, cu analizarea sumară a elementelor specificate, într-un mod neconvingător; (de exemplu, acțiune, conflicte, relații temporale și spațiale, perspectivă narativă, tehnici narative, incipit, final – pentru textul narativ; secvențe lirice, elemente de prozodie, relații de simetrie/opoziție, arii semantice, leitmotiv, figuri semantice – pentru textul poetic); - exprimarea ezitantă a unei păreri asupra ideilor din text sau asupra mesajului acestuia; - menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>Elevul poate, fără vreo indicație suplimentară, în mod satisfăcător, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și unui context date; este capabil, în mod satisfăcător, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular satisfăcător, dar nu foarte variat, cu o ortografie satisfăcătoare, însă prezentând greșeli în mod regulat, folosind un registru adecvat într-o măsură satisfăcătoare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta este vag evidențiată; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte; - afirmații rareori susținute de argument; - schematism în prezentarea ideilor.
<p>E</p> <p>Suficient</p> <p>5.9-5.0</p>	<p>35</p> <p>34</p> <p>33</p> <p>32</p>	<p>Elevul arată o relativă înțelegere a textelor literare; este relativ capabil, fără nicio indicație suplimentară, să recunoască, să</p>	<p>Elevul poate, relativ, fără vreo indicație suplimentară, să producă texte structurate care să răspundă unor cerințe și</p>

	31 30 29	<p>folosească și să analizeze informații relevante, precum și detalii importante.</p> <p>Această analiză ar putea include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - încercare de identificare a temei și a unor motive literare, fără utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate analizei de text; - cunoașterea relativă a celor mai importante aspecte, concepte și termeni specifici materiei (terminologie literară, gramaticală, lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică); - încercare de interpretare a unor elemente specificate, într-un mod neconvingător; - menționarea unui element de conținut comun textelor, fără argumentare, fără a preciza încadrarea într-un curent, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>unui context date; este capabil, într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte, să folosească un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Cu toate acestea, vocabularul rămâne limitat și greșelile de ortografie regulate. Elevul nu arată în mod clar o bună cunoaștere a registrelor de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - plan vag de structurare a textului, în care părțile componente sunt marcate insuficient; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată; - vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte; inadecvare semantică; - afirmații rareori susținute de argument; schematism în prezentarea ideilor - relația nerelevantă între idee și argument.
F Slab 4.9-3.0	28- 19	<p>Elevul arată o slabă înțelegere a textelor literare; recunoaște puține informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - încercare de identificare a temei și a unor motive literare, fără distincția între temă și motiv literar ; - minima cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică ; - menționarea unor elemente de conținut pentru textele date, fără argumentare, folosind un limbaj neadecvat. 	<p>Elevul este capabil, cu greu, fără alte instrucțiuni, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este foarte limitat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu arată nicio cunoaștere a registrelor stilistice de comunicare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - text foarte vag structurat, părțile componente nu sunt marcate; - vocabularul foarte restrâns, monoton, inadecvare semantică; - schematism în prezentarea ideilor, fără a fi susținute de argumente.

<p>FX Foarte slab 2.9-0</p>	<p>18-0</p>	<p>Elevul nu prezintă nicio înțelegere a textelor literare; nu recunoaște, în niciun fel, informații relevante sau detalii importante.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nicio formă de cunoaștere a celor mai importante aspecte și termeni de bază, specifici materiei (terminologie literară, gramaticală și lingvistică, precum și terminologia de bază din pragmatică, socio- și psiholingvistică) ; - incapacitatea de a analiza trăsăturile unui text, din punct de vedere al conținutului și al contextului comunicării; este incapabil să producă o varietate de texte proprii, fără instrucțiuni suplimentare. 	<p>Elevul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare, să producă un text structurat care să răspundă unei cerințe date și unui context precis; este capabil, cu greu, să formuleze propoziții corecte, folosind un vocabular adecvat și o ortografie corectă. Vocabularul este inadecvat și textul prezintă numeroase greșeli gramaticale. Elevul nu prezintă nicio formă de cunoaștere a registrelor stilistice de exprimare.</p>
-------------------------------------	-------------	--	---

6.1.5. Sample – Bacalaureate Oral examination paper

Subiect pentru proba orală

Școala Europeană
Bacalaureat 2025 – Proba orală
Limba română – Limba 1

STRUCTURA subiectului:

- text nonliterar la prima vedere (maximum 500 de cuvinte)

Cerințe:

1.a. Citește cu voce tare, cu intonația adecvată, textul dat.

1. b. Menționează două trăsături ale(*două trăsături ale unui stil funcțional sau două trăsături ale unui tip de text: narativ, descriptiv, explicativ, argumentativ, epistolar, informativ, memorialistic, pagină de jurnal etc.*), ilustrându-le cu exemple adecvate din textul dat.

1. c. Prezintă două idei principale din textul dat.

1. d. Explică sensul contextual al următoarelor secvențe extrase din text :.....(*se vor extrage din textul dat două secvențe relevante pentru a fi explicate în context*)

2. Care este opinia ta despre ? Susține cu cel puțin două argumente opinia pe care o enunți.

(Tema propusă elevilor pentru dezbatere va fi în relație cu textul dat, urmărind să provoace reflecție critică și să încurajeze exprimarea unor opinii personale argumentate.)

EXEMPLE de bilete pentru proba orală :

Biletul nr.

Se dă următorul text:

„Art. 29 – Libertatea conștiinței

- (1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.
- (2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.
- (3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.
- (4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbire religioasă.
- (...)

Art. 30 – Libertatea de exprimare

- (1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.
- (2) Cenzura de orice fel este interzisă.
- (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.
- (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată.
- (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.
- (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.
- (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. (...)

(232 de cuvinte)

Constituția României – Articolul 29 : Libertatea de conștiință și Articolul 30 : Libertatea de exprimare.
Preluat de pe <https://www.constitutiaromaniei.ro/>

Cerințe:

1. a. Citește cu voce tare, cu intonația adecvată, textul dat.
1. b. Menționează două trăsături ale stilului juridic, ilustrându-le cu exemple adecvate din textul dat.
1. c. Prezintă două idei principale din textul dat.
1. d. Explică sensul contextual al următoarelor secvențe extrase din text : „*spirit de toleranță și de respect reciproc*“, „*defăimarea țării și a națiunii*“.
2. Care este opinia ta despre **libertatea de exprimare** ? Susține cu cel puțin două argumente opinia pe care o enunți.

Se dă următorul text :

Un filosof belgian, Jacques Dewitte (stabilit, între timp, la Berlin), a scris o carte întreagă (*Excepția europeană*) ca să definească, în alți termeni decât cei convenționali, identitatea civilizației din care facem parte. Punctul de pornire este un tablou, pictat în secolul al XVI-lea, de olandezul Jan Mostaert. Tabloul reprezintă un episod din epopeea cuceririi Americii, în care colonizatorii europeni apar într-o lumină defavorabilă, în contrast cu inocența dezarmată, aurorală, a băștinașilor cucerți. E – spune Dewitte – o imagine caracteristică pentru mentalitatea europeană. Ideea nu e întru totul nouă. Autorul belgian citează ample pasaje din Leszek Kolakowski, Emmanuel Levinas, Cornelius Castoriadis și mulți alții, din care rezultă că specificul civilizației europene este capacitatea ei de *a-și lua distanță față de sine*. Europa se definește, așadar, prin refuzul oricărei forme de „europocentrism”: e, încă de pe vremea antichității grecești, interesată, fără aroganță, de alte spații culturale, e curioasă, deschisă și gata să se simtă vinovată când păcătuiește prin intoleranță, paternalism, suficiență exclusivistă. În definitiv, Europa este „inventatoarea” noțiunii de „universalitate”, fondatoarea antropologiei culturale, adică a deprinderii de a investiga arii de civilizație „străine”, „diferite”, fără legătură cu propriile ei reflexe mentale și cutume.

Ei bine, dacă a fi european înseamnă, între altele, a nu accepta idolatria de sine, a privi cu severitate spre relele proprii, a înlocui *euforia* încântării de sine cu *luciditatea*, merită să ne întrebăm în ce măsură noi, românii, suntem europeni. Răspunsul ar fi că suntem europeni ori de câte ori, privindu-ne în oglindă, ne recunoaștem limitele, ori de câte ori suntem nu doar dispuși, ci nerăbdători să învățăm de la alții, ori de câte ori ne dominăm fudulia, triumfalismul, xenofobia. Suntem europeni când păstrăm o cordială curiozitate față de tot ce e *altfel*. Când privim cu amenitate* spre cel de-alături, și fără isterie spre adversar. Suntem europeni când acordăm o maximă atenție comunicării cu celălalt, când ne recunoaștem, fără masochism, dar și fără îngăduință, nărvurile și încercăm să le corectăm.

(321 de cuvinte)

Andrei Pleșu, *A fi european*, publicat în *Dilema Veche* nr. 984 din 16 februarie – 22 februarie 2023

<https://dilemaveche.ro/sectiune/editoriale-si-opinii/situatiunea/a-fi-european-2242501.html>

*amenitate = atitudine binevoitoare, politețe, amabilitate

Cerințe:

- 1.a. Citește cu voce tare, cu intonația adecvată, textul dat.
- 1.b. Menționează două trăsături ale stilului publicistic, ilustrându-le cu exemple adecvate din fragmentul dat.
- 1.c. Prezintă două idei principale din textul dat.
- 1.d. Explică sensul contextual al următoarelor secvențe extrase din text: „a privi cu severitate spre relele proprii”, „o cordială curiozitate față de tot ce e *altfel*.”

2. Care este opinia ta despre **spiritul european** ? Susține cu cel puțin două argumente opinia pe care o enunți.

6.1.6. Matrice de evaluare conform descriptorilor de performanță

Parte a examenului	Criterii	Competențe	Descriptori comuni de realizare L1 pentru finalul ciclului 3
Partea I – expunere și prezentare	Excelent 9-10	Citire/lectură Interpretare lingvistică Analiză	Candidatul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare bine structurată, care să îndeplinească în mod excelent, cerințele unui răspuns de nivel S7.
	Foarte bine 8-8.9		Candidatul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare bine structurată care să îndeplinească foarte bine cerințele unui răspuns complex la nivelul S7.
	Bine 7-7.9		Candidatul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare bine structurată, care să îndeplinească bine cerințele unui răspuns complex de nivel S7.
	Satisfăcător 6-6.9		Candidatul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare structurată care să îndeplinească în mod satisfăcător cerințele unei răspuns complex la nivelul S7.
	Suficient 5-5.9		Candidatul este capabil într-o oarecare măsură, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare structurată care să îndeplinească cerințele unui răspuns complex la nivelul S7.
	Respins (slab) 3-4.9		Candidatul este cu greu capabil,/ reușește cu greu fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare slab structurată care să răspundă cerințelor unui răspuns complex la nivelul S7.
	Respins (foarte slab) 0-2.9		Candidatul este incapabil, fără instrucțiuni suplimentare să facă o prezentare bine structurată care să îndeplinească (Foarte slab) cerințele unui răspuns complex la nivelul S7.

Parte a examenului	Criterii	Competențe	Descriptori comuni de realizare L1 pentru finalul ciclului 3
Partea a II-a Discuție și interacțiune	Excelent 9-10	Argumentare Raționament științific Gândire critică	Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este capabil să comunice, să își argumenteze opiniile excelent, și să inițieze conversații. El/ea formulează enunțuri cu acuratețe, utilizează un vocabular adecvat și variat, într-un stil adecvat.
	Foarte bine 8-8.9		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este capabil să comunice, să își argumenteze opiniile foarte bine, și să inițieze conversații. El/ea formulează propoziții cu acuratețe, utilizează un vocabular adecvat și variat, într-un stil adecvat.
	Bine 7-7.9		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este capabil să comunice bine, să își argumenteze opiniile și să inițieze conversații. El/ea formulează propoziții cu acuratețe, utilizează un vocabular adecvat și variat, într-un registru adecvat.
	Satisfăcător 6-6.9		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este capabil să comunice, să își argumenteze opiniile în mod satisfăcător. Este capabil să formuleze propoziții adecvate în mod satisfăcător, vocabularul este satisfăcător, dar nu foarte variat, se folosește un registru adecvat, într-o măsură satisfăcătoare.
	Suficient 5-5.9		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este capabil să comunice, să își argumenteze opiniile într-o oarecare măsură și să inițieze conversații. El/ea este capabil(a), într-o mică măsură, să formuleze propoziții corecte și să utilizeze un vocabular adecvat. Totuși, vocabularul este limitat. Elevul nu demonstrează o conștientizare clară a utilizării unui registru adecvat.
	Respins (slab) 3-4.9		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul este cu greu capabil să comunice, să își argumenteze opiniile și să înceapă conversații. El/ea este cu greu capabil(a) să formuleze propoziții corecte și să utilizeze un vocabular adecvat. Cu toate acestea, vocabularul este foarte limitat. Elevul nu dă dovadă de o conștientizare clară a utilizării unui registru adecvat.
	Respins (foarte slab)		Într-o varietate de contexte diferite, candidatul nu este capabil să comunice, să își argumenteze opiniile și să inițieze conversații, într-o mare varietate de

	0-2.9		contexte. Este incapabil să formuleze propoziții corecte și să utilizeze orice vocabular adecvat. Elevul nu demonstrează o conștientizare clară a utilizării unui registru adecvat, într-un anumit context.
--	-------	--	---

6.1 7. Grila de evaluare pentru proba orală

Candidat: _____

Partea I – Expunere și prezentare (maximum 5 puncte)

criterii	Descriptor	Punctaj	Punctaj acordat
Excelent	Candidatul este capabil, fără instrucțiuni suplimentare, să facă o prezentare bine structurată, îndeplinind excelent cerințele.	4.5-5.0	
Foarte bine	Candidatul face o prezentare bine structurată, îndeplinind foarte bine cerințele unui răspuns complex.	4.0-4.4	
Bine	Candidatul face o prezentare bine structurată, îndeplinind bine cerințele unui răspuns complex.	3.5-3.9	
Satisfăcător	Candidatul face o prezentare structurată care îndeplinește satisfăcător cerințele unui răspuns complex.	3.0-3.4	
Suficient	Candidatul face o prezentare structurată care îndeplinește cerințele într-o oarecare măsură.	2.5-2.9	
Respins (slab)	Candidatul face o prezentare slab structurată care răspunde cu dificultate cerințelor unui răspuns complex.	1.5-2.4	
Respins (foarte slab)	Candidatul nu poate face o prezentare bine structurată sau care să răspundă cerințelor.	0-1.4	

Partea a II-a – Discuție și interacțiune (maximum 5 puncte)

criterii	Descriptor	Punctaj	Punctaj acordat
Excelent	Candidatul comunică excelent, argumentează clar și inițiază conversații utilizând un vocabular variat și adecvat.	4.5-5.0	
Foarte bine	Candidatul comunică foarte bine, argumentează clar și inițiază conversații, utilizând un vocabular adecvat.	4.0-4.4	

Criterii	Descriptor	Punctaj	Punctaj acordat
Bine	Candidatul comunică bine și argumentează opinii, utilizând un vocabular suficient de variat și corect.	3.5-3.9	
Satisfăcător	Candidatul comunică și argumentează în mod satisfăcător, dar cu vocabular și exprimare limitate.	3.0-3.4	
Suficient	Candidatul comunică într-o oarecare măsură, dar cu dificultăți în formularea de propoziții corecte și argumente clare.	2.5-2.9	
Respins (slab)	Candidatul comunică și argumentează cu mari dificultăți, vocabularul este foarte limitat și exprimarea incoerentă.	1.5-2.4	
Respins (foarte slab)	Candidatul nu poate comunica sau argumenta în mod adecvat; exprimarea este incoerentă și vocabularul nepotrivit.	0-1.4	

Nota: _____

Evaluator : _____

Cum se calculează nota finală:

- **Nota finală = [Punctaj Partea I + Punctaj Partea II].**
- **Exemplu: Dacă un candidat obține 4.0 la Partea I și 4.5 la Partea II, nota finală este 4.0 + 4.5 = 8.5.**

7. EXEMPLE DE CUNOȘTINȚE, ABILITĂȚI ȘI ATITUDINI DEZVOLTATE DE ELEV ÎN CADRUL COMPETENȚELOR CHEIE ¹

Competențe-cheie	Exemple de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate de elev
1. Competența de literație	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelege mesaje, informații și opinii, făcând distincție între ele și reflectând asupra acestora în contextul actual al propriilor experiențe și nevoi. - Distinge și se raportează adecvat la diferite forme de comunicare. - Utilizează mijloace lingvistice adecvate situației de comunicare. - Caută surse de informații diverse. - Alege strategii de lectură adecvate, în funcție de sursa și de scopul lecturii. - Se exprimă coerent, citează și comentează texte, sintetizând diferite surse. - Exprimă propriile idei, opinii și atitudini, la fel cum ascultă și discută diferite interpretări ale unei surse, respectând opiniile partenerilor de comunicare. - Adoptă o abordare creativă în producerea de mesaje, fiind capabil să le ilustreze în mod corespunzător prin folosirea de mijloace non-lingvistice. - Utilizează aplicații de inteligență artificială, pentru a îmbunătăți claritatea, coerența și corectitudinea textelor scrise, inclusiv analiza structurilor narative și a argumentației.
2. Competența multilingvistică	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelege și compară mesajele din limbi diferite, reflectând asupra acestora. - Compară textul original cu cel tradus și studiază gramatica comparativă (structura L1, L2, L3, L4). - Studiază vocabularul și împrumuturile lexicale. - Distinge între diferite grupuri de limbi europene și găsește legături între limba maternă și alte limbi. - Înțelege și folosește adecvat, în funcție de situația de comunicare și de destinatar, cuvinte și expresii preluate din alte limbi. - Utilizează și surse de informații din alte limbi pentru producerea comunicării în limba maternă. - Utilizează instrumente bazate pe IA, precum Google Translate sau DeepL, pentru traducerea și analiza textelor din mai multe limbi, cu adaptarea conținutului la diferite contexte culturale și lingvistice.
3. Competența matematică și competența în domeniul științei, tehnologiei și ingineriei	<ul style="list-style-type: none"> - Înțelege și folosește eficient în comunicare elemente din teoria versului, gramatică, fonetică, termeni din vocabularul științific. - Distinge trăsăturile stilurilor funcționale ale limbii. - Înțelege diagramele și tabelele de date care completează texte de specialitate și le utilizează eficient în propria comunicare. - Este conștient de manipularea datelor matematice în texte cu scopuri diverse.
4. Competența digitală	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizează tehnologiile digitale pentru a crea texte multimodale. - Înțelege știrile, informațiile și opiniile din mediile digitale, inclusiv pe cele generate de inteligența artificială, și se raportează critic la ele. - Comunică, în cadrul școlar și privat, prin canale digitale, respectând regulile comunicării într-un context specific. - Citează sursele, respectând drepturile de autor și proprietatea intelectuală. - Caută, organizează, evaluează, creează și difuzează informații, cu ajutorul tehnologiilor digitale.

	<ul style="list-style-type: none"> - Creează de conținut digital interactiv și inovator folosind instrumente bazate pe IA, precum Canva pentru design vizual asistat sau DALL-E pentru generarea de imagini personalizate.
5. Competența personală, socială și de învățare să înveți	<ul style="list-style-type: none"> - Reflectează asupra propriei persoane, prin intermediul experiențelor de viață, inclusiv culturale (de ex., prin împărtășirea preferințelor de lectură). - Planifică propria învățare, gestionează eficient timpul și informațiile. - Contribuie la obținerea unor rezultate bune în munca de grup, respectând puncte de vedere diferite. - Vede comunicarea ca pe o oportunitate de dezvoltare a competențelor pentru învățare și dezvoltare personală. - Înțelege și aplică principiile asertivității, politeții și respectului pentru ceilalți. - Utilizează aplicațiile IA, precum Duolingo sau Quizlet, pentru a personaliza procesul de învățare, identificând punctele forte și cele slabe și propunând strategii personalizate pentru progres.
6. Competența civică	<ul style="list-style-type: none"> - Ascultă și ia în considerare punctele de vedere ale altora în dezbateri, discuții sau controverse, argumentând eficient, în vederea atingerii obiectivelor. - Participă activ la viața civică și socială și la dezvoltarea propriei școli. - Prin dezvoltarea abilităților de gândire critică și de exprimare, contribuie la reducerea agresivității, a intoleranței și a altor fenomene sociale negative. - Utilizează platformele bazate pe IA (ex. FactCheck AI) pentru verificarea știrilor și combaterea dezinformării, contribuind la dezvoltarea unui spirit critic în evaluarea informațiilor.
7. Competența antreprenorială	<ul style="list-style-type: none"> - Propune și îmbunătățește concepte, idei sau produse, asumându-și riscuri și demonstrând inițiativă și leadership. - Prezintă idei în fața unui public și utilizează creativitatea pentru a imagina scenarii realiste, urmărind indiciile dintr-un text literar (de ex., configurarea unui spațiu sau reprezentarea unor situații și personaje descrise în textul literar). - Comunică propriile intenții destinatarului în mod clar, coerent, prin mijloace și canale de exprimare adecvate (lingvistice și nonlingvistice).
8. Competența de sensibilizare și de exprimare culturală	<ul style="list-style-type: none"> - Studiază patrimoniul cultural european, dezvoltând respectul față de diverse medii și forme culturale. - Își exprimă creativ ideile, discutând teme și aspectele majore ale culturii naționale și europene din diferite perioade culturale/istorice. - Prezintă și caracterizează opere din patrimoniul cultural național și european, în legătură cu textele literare studiate. - Creează de materiale multimedia interactive care evidențiază diversitatea culturală, folosind IA (ex. DALL-E pentru imagini sau Podcast AI pentru narațiuni audio tematice).

¹ See Key Competences for Lifelong Learning in the European Schools (2018-09-D-69).

8.COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

8.1.1. Clasa S4

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române pentru receptarea și producerea de mesaje orale și scrise, în funcție de diverse contexte de comunicare.

- 1.1. utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte
 - identificarea cuvintelor-cheie și a expresiilor dintr-un text literar sau nonliterar.
 - explicarea sensului cuvintelor și expresiilor pe baza contextului.
 - compararea vocabularului utilizat în texte literare și nonliterare.
 - analiza interacțiunii dintre text și imagine într-un material multimodal.
 - identificarea intențiilor de comunicare ale personajelor dintr-un dialog.
 - reformularea mesajelor textelor literare sau nonliterare, păstrând sensul original.
 - utilizarea sinonimelor și restructurarea frazelor pentru parafrază.
 - compararea și discutarea diversității de parafrază între colegi.
- 1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri de texte studiate
 - identificarea rolului părților de vorbire în diverse tipuri de texte
 - identificarea rolului formulelor de adresare, de inițiere, de menținere și de încheiere a contactului verbal în monolog și dialog
 - identificarea tipurilor de texte: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
 - recunoașterea figurilor de stil și a altor mijloace expresive din texte literare.
 - explicarea rolului acestora în transmiterea mesajului textului.
- 1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii față de textele receptate și creațiile artistice din celelalte domenii artistice (cinematografie, pictură)
 - scrierea unor texte în care elevii își exprimă reacțiile și opiniile față de opere literare și creații artistice din alte domenii, susținute prin exemple și observații personale.
 - participarea la discuții și dezbateri despre teme sau motive comune între texte literare și creații artistice, în care elevii își argumentează punctele de vedere.
 - realizarea de prezentări în care elevii își expun opiniile și impresiile personale despre opere literare, cinematografice sau vizuale, utilizând exemple pentru susținerea punctelor de vedere.

2. Receptarea, interpretarea și evaluarea textelor literare și nonliterare prin aplicarea metodelor de analiză tematică, structurală și stilistică

- 2.1. aplicarea unor tehnici specifice înțelegerii textelor literare sau nonliterare
 - exerciții de stabilire a ideilor principale
 - exerciții de rezumare
 - identificarea câmpurilor semantice
- 2.2. analiza componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor literare
 - identificarea elementelor structurale ale textelor literare: de exemplu, introducere, desfășurare, punct culminant, deznodământ) și discută modul în care aceasta contribuie la transmiterea temei literare.
 - Identificarea figurilor de stil și a altor mijloace expresive utilizate de autor și discutarea efectelor lor asupra mesajului și temei literare.
 - corelarea temei literare cu elementele expresive
- 2.3. aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate
 - analiza relației dintre acțiune, personaje și descriere în construirea temei centrale a textului literar.
 - reflectarea asupra tehnicilor narative folosite de autor (ex. perspectiva narativă, monologul interior, descrierea sugestivă) și rolul acestora în evidențierea temei literare.
- 2.4. compararea limbajului celorlalte arte cu acela al literaturii

- analiza diferențelor și asemănărilor în utilizarea elementelor structurale și expresive din două texte literare cu aceeași temă, în creații din celelalte arte, discutând impactul acestora asupra receptării.

3. Argumentarea orală și scrisă a opiniilor, în contexte variate de comunicare.

- identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului
- compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii
- elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate

4. Promovarea unei comunicări eficiente și deschise, într-un mediu caracterizat de diversitate lingvistică și culturală.

4.1. dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală

- identificarea conceptelor de bază legate de comunicarea interculturală și importanța acestora în societatea contemporană
- explorarea conceptelor de identitate personală, de diversitate culturală și lingvistică
- analiza elementelor comunicării în context plurilingv și intercultural

4.2. promovarea empatiei și a înțelegerii interculturale

- analiza unor opere literare cu accent pe înțelegerea contextului cultural în care au fost scrise și a tematicilor universale.
- analiza unor modele comportamentale în texte din literatura națională și din cea europeană
- redactarea unor texte diverse (relatarea unor experiențe personale, corespondența, pagina de jurnal etc.) prin care să-și exprime opinia față de fenomene culturale din spațiul național, comparativ cu fenomene culturale din spațiul european

8.1.2. Recomandări privind conținuturile învățării pentru S4

Tema generală : Joc și joacă

Domeniul **Literatură**

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia:

- 2 texte literare de bază care să ilustreze tema *Joc și joacă*, ce pot fi selectate din opera următorilor scriitori : Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*, Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, Mircea Cărtărescu, *Rem*, *Mendebilul*, Ioana Pârvulescu, *Inocenții*.

Texte auxiliare (sugestii) :

- Texte din literatura română:

Dan Lungu, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*, Liliana Corobca, *Kinderland*, Tudor Arghezi, *Versuri de abecedar*, *Prefață la Țara piticilor*, Ion Barbu, *După melci*, Tudor Arghezi, *De-a v-ați ascuns*, Stelian Țurlea, *Relatare despre Harap-Alb*, D.R.Popescu, *Soldatul necunoscut*, în vol. *Mări sub pustiuri*, Florin Manolescu, *Misterul camerei închise*, Mircea Horia Simionescu, *Erasmus sau A doua fotografie cu oameni mici*, Mircea Cărtărescu, *Computer games forever*, Simona Popescu, *Exuvii*, Nina Cassian, *Poezii în limba spargă*

- Texte din literatura universală:

Lewis Carroll, *Alice în Țara Minunilor*. *Alice în Țara din Oglindă*, Francois Rabelais, *Gargantua și Pantagruel – Jocurile lui Gargantua*, Mark Twain, *Tom Sawyer*, J.K.Rowling, *Harry Potter și piatra filosofală*, Guillaume Apollinaire, *Caligrame*

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un fragment de text nonliterar (eseu argumentativ) pe tema joc/dimensiunea ludică a existenței (de exemplu, Johan Huizinga, *Homo ludens*);
- un text nonliterar aparținând stilului publicistic – textul jurnalistic (de exemplu, *Escape Room*, Adela Sârghie, *Salonul invențiilor trăsnete*, Andrei Manolescu, *Jucării*);
- un text nonliterar aparținând stilului publicistic – textul informativ (știrea) .

Profesorul poate selecta orice alt fragment de eseu argumentativ, respectiv text nonliterar aparținând stilului publicistic (text jurnalistic și text informativ – știre), relevant pentru tema *Joc și joacă*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se va analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor literare studiate, un fragment dintr-un film care tratează tema *Joc și joacă* sau o pictură reprezentând aceeași temă.

Sugestii:

- filme : *Harry Potter și piatra filosofală* (2001, regia Chris Columbus), *Coraline* (2009, regia Henry Selick), *Little Boy* (2015, regia Alejandro Monteverde), *Alice în Țara Minunilor* (2010, regia Tim Burton), *Alice în Țara din Oglindă* (2016, regia James Bobin)
- pictură: *Trișorii*, de Caravaggio, *Jocuri de copii*, de Pieter Bruegel cel Bătrân

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- tipuri de texte și structura acestora: *narativ*, *informativ*, *argumentativ*. Redactarea unor texte diverse : *rezumat*, *descriere*, *relatarea unei experiențe personale*, *argumentare*, *jurnal de lectură*. Etape și reguli specifice de redactare în funcție de tipul de text;
- dialogul : tipuri de dialog, reguli ale dialogului, tehnici ale dialogului eficient, adecvarea la situația de comunicare;
- Monologul: reguli și tehnici de construire a monologului (povestire / relatare orală, argumentare orală) ;
- cuvintele: forme și sensuri ;
- stilurile funcționale ale limbii : stilul publicistic; textul jurnalistic; textul informativ ;
- proiectul individual (sugestie: *Jocul preferat*) .

Tema generală : Adolescența

Domeniul **Literatură**

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- 2 texte literare de bază care să ilustreze tema *Adolescența*, ce pot fi selectate din opera următorilor scriitori : Mihail Sadoveanu, *Frații Jderi*, Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*, *Gaudeamus*, Max Blecher, *Întâmplări în irealitatea imediată*, Simona Popescu, *Exuvii*.

Texte auxiliare (sugestii) :

- Texte din literatura română:

Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, Mircea Cărtărescu, *Travesti*, Doina Ruști, *Cămașa în carouri*, Gabriela Adameșteanu, *Drumul egal al fiecărei zile*, Anton Holban, *Romanul lui Mirel*, o povestire de Radu Cosașu din ciclul *Supraviețuiri*, Mihai Eminescu, *Fiind băiet păduri cutreieram*, Nichita Stănescu, *Adolescență*, Traian Coșovei, *Sunt și eu un june*.

- Texte din literatura universală:

I.S.Turgheniev, *Prima iubire*, Mark Twain, *Aventurile lui Huckleberry Finn*, Anne Frank, *Jurnalul Annei Frank*, Harper Lee, *Să ucizi o pasăre cântătoare*, Alain Fournier, *Căderea pierdută*, William Golding, *Împăratul muștelor*, J.D.Salinger, *De veghe în lanul de secară*

Pentru modulul **Ficțiune și realitate** se vor studia :

- un fragment de text memorialistic / de graniță (memorii, jurnal), care poate fi selectat din opera lui Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*, Mircea Eliade, *Memorii*, Titu Maiorescu, *Jurnal*, Geo Bogza, *Jurnal de copilărie și adolescență*;
- un fragment de text nonliterar – textul științific (de exemplu, *Dicționar de sociologie*. Coordonatori Cătălin Zamfir, Lazăr Vlăsceanu);
- un text multimodal : romanul grafic (de exemplu, Ari Folman, David Polonski, *Jurnalul Annei Frank* – adaptare grafică) .

Profesorul poate selecta orice alt text sau fragment de text memorialistic, text nonliterar aparținând stilului științific și text multimodal, relevante pentru tema *Adolescența*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se va analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor literare studiate, un fragment dintr-un film care tratează tema *Adolescența* sau o pictură reprezentând aceeași temă.

Sugestii:

- filme : *Cercul poezilor dispăruți* (1989, regia Peter Weir), *Metronom* (2022, regia Alexandru Belc) etc.
- pictură: *Două fete* (ulei/pânză de Ștefan Luchian), *Cap de fată* (pastel de Ștefan Luchian) etc.

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- textul narativ; structuri discursive în textul narativ; temă, motiv, viziune despre lume; elemente de construcție a subiectului și a personajelor ;
- redactarea unor texte diverse: *caracterizarea de personaj*; etape și reguli specifice de redactare;
- textul descriptiv; descrierea literară (portretul literar, autoprotretul, tabloul) și descrierea științifică ;
- receptarea diverselor tipuri de mesaje; niveluri de constituire a mesajului și niveluri ale receptării ;
- stilurile funcționale ale limbii : stilul științific ;
- textul multimodal.

Tema generală: Educație și devenire

Domeniul Literatură

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- 2 texte literare de bază care să ilustreze tema *Educație și devenire*:
 - **un text narativ**, selectat din opera următorilor scriitori: Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*, I. L. Caragiale, *Bacalaureat, Triumful talentului, Un pedagog de școală nouă, Lanțul slăbiciunilor*, Mircea Sântimbreanu, *Recreația mare*, D. R. Popescu, *Leul albastru*, Ovidiu Verdeș, *Muzici și faze* ;
 - **un text liric**, selectat din opera următorilor scriitori: Mihai Eminescu, *În zadar în colbul școlii*, Marin Sorescu, *La lecție*, Lucian Blaga, *Scoica* .

Texte auxiliare (sugestii) :

- Texte din literatura română:

Texte narative: Mihail Drumeș, *Elevul Dima dintr-a șaptea*, Grigore Băjenaru, *Cișmigi & comp, Bună dimineața, băieți!*, Adrian Oprescu, *Vărul Alexandru și alte povestiri adevărate*, Sorin Stoica, *Dincolo de frontiere*, Ovid S. Crohmălniceanu, *Prima lecție de geometrie*, Mircea Cărtărescu, *Solenoid*, Marin Ioniță, *Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*, Ioan Groșan, *Marea amărăciune*

Texte lirice: Nichita Stănescu, *Trandafir al dimineții mele*, Geo Dumitrescu, *Școala frumuseții*, Lucian Blaga, *Mugurii*, Nichita Stănescu, *Adolescenți pe mare*

- Texte din literatura universală:

Daniel Pennac, *Necazuri cu școala*, Branislav Nusic, *Anii de școală*, Jonathan Swift, *Călătoriile lui Gulliver*, James Joyce, *Portretul artistului în tinerețe* etc.

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un text nonliterar aparținând stilului juridic-administrativ – de exemplu, un raport despre starea învățământului sau un fragment din legislația educațională ;
- un text epistolar (de exemplu, Ion Ghica, *Școala acum 50 de ani*);
- un text multimodal: un afiș având ca tematică școala/educația.

Profesorul poate selecta orice alt text nonliterar aparținând stilului juridic-administrativ sau text episolar relevante pentru tema *Educație și devenire*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se va analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor literare studiate, un fragment dintr-un film care tratează tema *Educație și devenire* .

Sugestii: *Liceenii* (1986, regia Nicolae Corjos), *Sunetul muzicii* (1965, regia Robert Wise), *Domnului profesor, cu dragoste* (1967, regia James Clavell), *Lampa cu căciulă* (2006, regia Radu Jude), *În clasă* (2008, regia Laurent Cantet)

În studiul comparativ al textelor ficționale și nonficționale, vor fi abordate concepte precum *ficțiune, imaginație, invenție; realitate, adevăr; „eu” ficțional / „eu” real; text ficțional / text nonficțional*.

Se vor studia două texte multimodale: afișul și romanul grafic.

3. Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se recomandă analiza, în cadrul fiecărei teme, a unei creații artistice dintr-un domeniu artistic diferit de cel literar – cinematografie, pictură –, în vederea sesizării relațiilor dintre literatură și alte limbaje artistice.

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- genurile literare; genul liric: temă, motiv, viziune despre lume; componente structurale și expresive în textul liric; elemente de versificație și figuri de stil ;
- stilurile funcționale ale limbii : stilul juridic-administrativ ;
- textul epistolar ;
- funcțiile limbajului ;
- câmp semantic; câmp lexical ;
- normă și abatere;

- eseul școlar; eseul structurat și eseul liber ;
- proiect de grup (de exemplu, *Școala de mâine*).

Conținuturi detaliate propuse pentru domeniul Limbă și comunicare:

1. Producerea mesajelor orale și scrise

1.1. Exprimarea orală

A. Dialogul

- tipuri: conversația cotidiană, discuția argumentativă
- reguli ale dialogului (atenția acordată partenerului, preluarea/cedarea cuvântului la momentul oportun, dozarea participării la dialog etc.)
- tehnici ale dialogului eficient
- adecvarea la situația de comunicare (partener, context etc.)
- adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune etc.)
- structura dialogului (replica; perechi de replici; grupaje de replici etc.)
- argumentare și contraargumentare în dialog

B. Monologul

- tipuri: povestirea/relatarea orală, descrierea orală, argumentarea orală
- reguli ale monologului (contactul vizual cu auditoriul; raportarea la reacțiile auditoriului etc.)
- tehnici ale monologului eficient
- adecvarea la situația de comunicare (auditoriu, context)
- adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune, divertisment etc.)
- structura monologului (introducerea, cuprinsul, încheierea)

1.2. Exprimarea scrisă

- tipuri de texte: relatarea unei experiențe personale, descriere, argumentare, rezumat, caracterizare de personaj, povestire, fișe de lectură, jurnal de lectură, eseu structurat, eseu liber ; știri, anunțuri publicitare, corespondență privată și oficială
- etapele redactării (pregătirea/documentarea, alcătuirea planului de idei, redactarea, verificarea și corectarea, forma finală)
- reguli generale în redactare (structurarea textului, adecvare la situație – de ex. cerințele privind tema textului, limita de spațiu etc. –, adecvare stilistică, așezare în pagină, lizibilitate)
- etape și reguli specifice de redactare în funcție de tipul de text

1.3. Niveluri de constituire a mesajului

• fonetic, ortografic și de punctuație

- pronunțarea corectă: pronunțarea neologismelor (hiat, diftong, accent), evitarea cacofoniei
- scrierea corectă a cuvintelor (în special a neologismelor)
- scrierea cu majusculă
- despărțirea cuvintelor în silabe
- folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație

• morfosintactic

- folosirea corectă a formelor flexionare (de ex. pluralul substantivelor, articularea substantivelor, forme cazuale etc.)
- folosirea corectă a acordului gramatical (între predicat și subiect)
- acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată
- evitarea anacolutilui

• lexico-semantic

- cunoașterea sensului corect al cuvintelor (în special al neologismelor)
- folosirea adecvată a cuvintelor în context
- erori semantice: pleonasmul, tautologia, confuzia paronimică

- utilizarea corectă a derivatelor și a compuselor (prefixe, sufixe, prefixoide, sufixoide)
- schimbarea categoriei gramaticale
- cunoașterea relațiilor semantice (sinonimie, antonimie, polisemie; omonimie) și actualizarea lor în context
- **stilistico-textual**
 - adecvarea registrelor stilistice (standard, colocvial, specializat etc.) la situația de comunicare
 - coerență și coeziune în exprimarea orală și scrisă
 - tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
- **nonverbal și paraverbal**
 - gesturi, mimică, poziție a corpului; tonalitate, accent, pauze în vorbire, ritm etc.

2. Receptarea mesajelor orale și scrise

2.1. Receptarea diverselor tipuri de mesaje

- schema comunicării concepută de Roman Jakobson (componentele și funcțiile actului de comunicare)
- informația verbală în mass-media audio-vizuală (știri radio, știri TV)
- factori care înlesnesc sau perturbă receptarea (codul, canalul, contextul)
- principiile ascultării active

2.2. Niveluri ale receptării

- **fonetic, ortografic și de punctuație**
 - dificultăți de înțelegere a mesajului cauzate de forme incorecte de pronunțare
 - rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise
- **morfosintactic**
 - ambiguități morfosintactice care îngreunează înțelegerea mesajului
- **lexico-semantic**
 - interpretarea sensului cuvintelor în context
 - rolul câmpurilor semantice în interpretarea mesajelor scrise și orale
- **stilistico-textual**
 - rolul figurilor de stil și al procedeelor artistice
 - rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor
 - receptarea în funcție de tipurile de texte (ficționale și nonficționale)
 - receptarea în raport cu genurile și speciile literare în care se încadrează textele respective
 - tipuri de texte și structura acestora: narativ, descriptiv, informativ, argumentativ
- **nonverbal și paraverbal**
 - influența elementelor nonverbale și paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral

8.2.1. Clasa S5

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române pentru receptarea și producerea de mesaje orale și scrise, în funcție de diverse contexte de comunicare.

- 1.1. Identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
 - identificarea tipurilor de limbaj: limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic; argou, jargon
 - analiza expresivității în limbajul comun și în limbajul poetic
 - exerciții de identificare și analiză a valorilor stilistice a unor categorii morfosintactice
- 1.2. Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise
 - exerciții de identificare a sensului denotativ și a sensurilor conotative
 - recunoașterea sensului corect al cuvintelor (în special al neologismelor)
 - recunoașterea elementelor care înlesnesc sau perturbă receptarea (canalul, codul, contextul)

- 1.3. Folosirea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală în monolog și în dialog
- realizarea diverselor tipuri de monolog și dialog pe teme de interes curent sau pornind de la textele literare studiate
 - realizarea unor dezbateri pe teme diverse
 - identificarea stilurilor funcționale adecvate situației de comunicare
- 1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte
- redactarea unui eseu tematic pe baza unui text literar studiat, analizând tema principală, mesajul transmis și impactul asupra lor.
 - crearea unui rezumat structurat al unui text literar sau nonliterar, respectând structura logică a evenimentelor și ideilor.
 - alcătuirea unei scrisori formale adresate unui autor imaginar sau unei instituții, pe o temă legată de textul studiat.
 - realizarea unui proiect în echipă care să integreze informații despre opera unui autor sau contextul cultural al unui text literar.
 - scrierea unui articol de opinie în care își exprimă punctul de vedere asupra unei teme de actualitate, inspirată de textele studiate.
- 1.5. Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice compatibile cu situația de comunicare
- exerciții de corectare a textelor
 - crearea unor propoziții și fraze corecte care să respecte normele gramaticale și să utilizeze unități lexicale adecvate unei situații de comunicare prestabilite.
 - crearea de răspunsuri scrise sau orale adecvate unor contexte formale și informale, aplicând corect normele lingvistice.
 - discutarea și corectarea celor mai frecvente greșeli gramaticale și lexicale întâlnite în exprimarea cotidiană sau în redactarea textelor.

2. Receptarea, interpretarea și evaluarea textelor literare și nonliterare prin aplicarea metodelor de analiză tematică, structurală și stilistică

- 1.1. Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ
- identificarea particularităților de construcție a subiectului în textele narative studiate
 - descrierea personajele principale dintr-un text narativ, identificând rolul lor în acțiune și contribuția la tema textului.
 - identificarea modalităților prin care sunt caracterizate personajele dintr-un text și clasificarea personajele în funcție de rolul lor în narațiune.
 - analiza relației dintre narator, personaje și cititor, discutând modul în care fiecare instanță contribuie la înțelegerea textului.
 - identificarea tipului de perspectivă narativă folosită într-un text și discutarea impactului acesteia asupra receptării narațiunii.
 - identificarea diverselor stiluri de exprimare ale naratorului și ale personajelor într-un text, discutând caracteristicile și funcțiile fiecărui stil.
- 1.2. Identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic
- identificarea particularităților de construcție și compoziție a subiectului în textul dramatic
 - analiza modalităților de caracterizare a personajelor
 - identificarea registrelor stilistice, a limbajului personajelor, a notațiilor autorului

- analiza momentelor importante în evoluția dramaturgiei (creație dramatică și spectacol) în cultura română
- 1.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic
- analizarea semnificației titlului unei poezii și discutarea relației dintre titlu și tema poetică, precum și modul în care acesta influențează interpretarea textului.
- descoperirea relațiilor de opoziție și de simetrie dintr-o poezie și discutarea contribuției acestora la evidențierea ideilor sau sentimentelor exprimate.
- identificarea motivelor poetice recurente și discutarea semnificației lor în structurarea mesajului poetic.
- identificarea metaforelor, comparațiilor, personificărilor sau altor tropi și discutarea rolului lor în construirea imaginii artistice a poeziei.
- identificarea ritmului, rimei și măsurii dintr-o poezie și explicarea modului în care acestea contribuie la crearea atmosferei și a mesajului poetic.
- identificarea naratorului liric, a destinatarului poetic și a relației dintre aceștia, discutând impactul asupra interpretării poeziei.

3. Argumentarea orală și scrisă a opiniilor, în contexte variate de comunicare

- 3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii și a coerenței mesajului
 - analiza unui text argumentativ pentru identificarea structurii acestuia (teză, argumente, concluzie) și discutarea modului în care acestea contribuie la claritatea și coerența mesajului transmis.
- 3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii
 - compararea punctelor de vedere prezentate în două texte argumentative pe aceeași temă și discutarea validității și relevanței argumentelor utilizate.
- 3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate
 - redactarea unui text argumentativ sau a unui discurs oral în care să fie susținută o opinie personală, utilizând exemple și idei extrase din textele analizate.

4. Promovarea unei comunicări eficiente și deschise, într-un mediu caracterizat de diversitate lingvistică și culturală

- 4.1. Dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală
 - analiza operelor literare românești în contextul lor cultural și compararea acestora cu opere din alte culturi
 - discuții despre influența contextului cultural asupra temelor și personajelor literare
- 4.2. Analiza și interpretarea textelor din diverse contexte culturale
 - identificarea elementelor de istorie a României, în legătură cu istoria europeană
 - exerciții de lectură din diverse perspective : tematică, structurală, contextuală, cronologică, personală, cu o atenție specială acordată influențelor culturale și istorice și modului în care acestea se reflectă în literatură

8.2.2. Recomandări privind conținuturile învățării pentru S5

Tema generală : Iubirea

Domeniul Literatură

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- un text de proză scurtă, selectat din opera scriitorilor : Mihail Sadoveanu, *Fântâna dintre plopi*, Vasile Voiculescu, *Loștrița*, Mircea Nedelciu, *Nora sau Balada zânei de la Bâlea-Lac*;

- un roman subiectiv, selectat din opera scriitorilor: Camil Petrescu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, *Patul lui Procust*, Mircea Eliade, *Maitreyi*, Anton Holban, *Jocurile Daniei*;
- 2 texte lirice, selectate din opera scriitorilor : Mihai Eminescu (de exemplu, *Dorința*, *Sara pe deal*, *Atât de fragedă...*, *Floare-albastră* etc.), Tudor Arghezi (de exemplu, *Creion*, *Morgenstimmung*, *Melancolie* etc.), Lucian Blaga (de exemplu, *Izvorul nopții*, *Nu-mi presimți*, *Lumina raiului*, *Iubire* etc.), Vasile Voiculescu (de exemplu, un sonet din *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară de V.Voiculescu*);
- un text dramatic, selectat din opera următorilor scriitori : I.L. Caragiale, *O noapte furtunoasă*, Camil Petrescu, *Suflete tari*, *Act venețian*, Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*.

Texte auxiliare (sugestii) :

- Texte din literatura română:
 - proză: Liviu Rebreanu, *Adam și Eva*, Mircea Eliade, *Nuntă în cer*, Garabet Ibrăileanu, *Adela*, Anton Holban, *Ioana*, Gib Mihăescu, *Rusoaica*, Mihail Drumeș, *Invitația la vals*, Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, *Lorelei*, Gellu Naum, *Zenobia*, Radu Petrescu, *Matei Iliescu*, Nicolae Breban, *Îngerul de gips*, Nora Iuga, *Sexagenara și tânărul*, Mircea Cărtărescu, *Travesti*
 - texte lirice – Pot fi selectate texte auxiliare din opera unor scriitori precum: Ion Heliade-Rădulescu, Ion Minulescu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Emil Brumaru, Adrian Păunescu, Ion Caraion, Cezar Baltag, Mircea Ivănescu, Emil Brumaru, Mircea Dinescu, Ileana Mălăncioiu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Mircea Cărtărescu, Lucian Avramescu, Robert Șerban, Iv cel Naiv .
- Texte din literatura universală:
 - proză: *Epopoeea lui Ghilgameș*, Longus, *Daphnis și Chloe*, *Tristan și Isolda*, Antoine François Prevost, *Manon Lescaut*, Octavio Paz, *Dubla flacăra*, Honoré de Balzac, *Femeia la treizeci de ani*, Guy de Maupassant, *Bel Ami*, Lev Tolstoi, *Anna Karenina*, Margaret Mitchell, *Pe aripile vântului*, Emily Bronte, *La răscruce de vânturi*, Charlotte Bronte, *Jane Eyre*, Jane Austen, *Mândrie și prejudecată*, Erich Segal, *Love story*, F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*, Haruki Murakami, *Iubita mea*, *Sputnik*, Milan Kundera, *Iubiri caraghioase*, Michael Ondaatje, *Pacientul englez*, Elizabeth Hickley, *Sărutul pictat*, Anne Girard, *Madame Picasso*, Delia Owens, *Acolo unde cântă racii*, Cecelia Ahern, *P.S. Te iubesc* etc.
 - un fragment din *Cântarea cântărilor*, *Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel*, capitolul 13 (*Dragostea*), Petrarca, *Sonete*

În cadrul modulului **Ficțiune și realitate**, se recomandă studiul unor texte care nu aparțin ficțiunii literare, legate tematic de textele literare alese la modulul **Literatură**. Se vor studia, în acest sens, cel puțin cinci texte nonliterare și trei texte multimodale (banda desenată, enciclopedia, anunțul publicitar). Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia :

- un text epistolar (de exemplu, un text din volumul *Dulcea mea Doamnă/Eminul meu iubit. Corespondență inedită Mihai Eminescu/Veronica Micle*, Laurențiu Staicu, *Cuvânt-înainte* (scrisoarea adresată adolescenților) în vol. *Socrate în blugi*);
- un fragment dintr-un studiu critic despre *iubire* (de exemplu, Julius Evola, *Mitul androgenului*, în vol. *Metafizica sexului*, Georges Bataille, *Erotismul*, Ortega y Gasset, *Studii despre iubire*, Erich Fromm, *Arta de a iubi*, Liviu Antonesei, *Despre dragoste – anatomia unui sentiment*);

Profesorul poate selecta orice alt text epistolar sau studiu critic, reprezentative pentru tema iubirii.

- articolul de dicționar;
- un text multimodal : anunțul publicitar ;
- dezbateră : *Omul contemporan în fața diverselor manifestări ale iubirii*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se vor analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor literare studiate :

- un tablou sau o sculptură având ca temă *iubirea*, de exemplu: Gustav Klimt, *Sărutul*, Marc Chagall, *Aniversarea*, René Magritte, *Îndrăgostiții*, Antonio Canova, *Amor și Psyche*, Constantin Brâncuși, *Poarta sărutului* ;
- un fragment dintr-un film care tratează tema iubirii , de exemplu: ecranizarea romanului eliadesc *Maitreyi*, *Noaptea bengaleză* (1988, regia Nicolas Klotz), una dintre multiplele ecranizări ale piesei de teatru shakespearie *Romeo și Julieta*, ecranizarea romanului lui Erich Segal, *Love story* (1970, regia Arthur Hiller).

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- structuri discursive în textul narativ ;
- structuri discursive în textul liric;
- structuri discursive în textul epistolar, scrisoarea electronică (e-mail);
- structuri discursive în textul publicistic și în textul științific;
- câmpuri semantice; relații semantice: omonime, cuvinte polisemantice;
- sensul cuvintelor în context; denotație și conotație;
- eseul structurat - tehnici ale argumentării .

Tema generală: Familia

Domeniul Literatură

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- un text de proză scurtă, selectat din opera scriitorilor: I. L. Caragiale, *Tren de plăcere*, Fănuș Neagu, *Vara buimacă*, Adina Popescu, *Povestiri de pe Calea Moșilor*, Ștefania Mihalache, *Gene dominante*
- un roman obiectiv, selectat din opera scriitorilor: G. Călinescu, *Enigma Otiliei*, Marin Preda, *Moromeții*, Petru Dumitriu, *Cronică de familie*;
- un text liric, selectat din opera scriitorilor: Tudor Arghezi, *De-a v-ați ascuns*, Ion Pillat, *Aci sosi pe vremuri*, *Odiha tatei*, Ana Blandiana, *Mamă*, *Țara părinților*, Cristian Popescu, *Familia Popescu*;
- un text dramatic, selectat din opera scriitorilor: Alexandru Kirițescu, *Gaițele*, Tudor Mușatescu, *Titanic vals* .

Texte auxiliare:

- Texte din literatura română :

Hortensia Papadat-Bengescu, *Concert din muzică de Bach*, G. Călinescu, *Cartea nunții*, Tatiana Țăbuleac, *Vara în care mama a avut ochii verzi*, Diana Bădica, *Părinți*

- Texte din literatura universală:

Honoré de Balzac, *Moș Goriot*, John Steinbeck, *La răsărit de Eden*, F. M. Dostoievski, *Frații Karamazov*, Louisa May Alcott, *Micuțele doamne*, Thomas Mann, *Casa Buddenbrook*, Gabriel Garcia Marquez, *Un veac de singurătate*, Maggie O'Farrell, *Hamnet*, Ann Patchett, *Casa olandeză*, Marieke Lucas Rijneveld, *Neliniștea serii*, Jeannette Walls, *Castelul de sticlă*, Britt Bennet, *Jumătatea dispărută*, Alex Schulman, *Supraviețuitorii*, Kristin Hannah, *Grădina de iarnă*

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un fragment dintr-un studiu științific pe tema familiei, de exemplu: Florin Druță, *Psihosociologia familiei*, Emile Durkheim, *Introducere în sociologia familiei*, *Familia conjugală*;
- un fragment de text de graniță - memorii, jurnal sau roman autobiografic, ce poate fi selectat din opera scriitorilor: Marin Preda , *Viața ca o pradă*, Mihail Sebastian, *Jurnal*, Nicolae Steinhardt, *Jurnalul fericirii*, Mircea Eliade, *Jurnal*, Jeni Acterian, *Jurnalul unei fete greu de*

mulțumit, Neagu Djuvara, *Amintiri din pribegie*, Anița Nandriș-Cudla, *20 de ani de Siberia*, *Amintiri din viață*, Mircea Cărtărescu, *Jurnal* ;

- o bandă desenată sau un roman grafic, de exemplu: Mihai I. Grăjdeanu, *Literatura română în benzi desenate (Enigma Otiliei, La cireșe)*;

Profesorul poate selecta orice alt studiu științific, text de graniță sau text multimodal (bandă desenată sau roman grafic), reprezentative pentru tema familiei.

- un text juridic-administrativ referitor la familie (sugestie: *Codul familiei*) ;
- un reportaj/ o emisiune TV despre situații de familie ;
- un text multimodal : enciclopedia ;
- proiectul de grup: *Viziunea asupra familiei în societatea contemporană*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se vor analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ansamblul ideilor exprimate prin textele literare studiate :

- un tablou sau o sculptură având ca temă familia, de exemplu: Michelangelo, *Sfânta familie*, *Pieta*, Tițian, *Cain și Abel*, Frida Kahlo, *Bunicii mei, părinții mei și eu*, Vu Cao Dàm, *Familia*, Gustav Klimt, *Mama și copilul*, Salvador Dali, *Maternitate* ;
- un fragment reprezentativ dintr-un film care tratează tema familiei, de exemplu: *Moromeșii* (1987, regia Stere Gulea), *East of Eden* (1955, regia Elia Kazan);
- un text dramatic și reprezentarea sa scenică , de exemplu: *Titanic vals*, de Tudor Mușatescu, *Gaițele*, de Alexandru Kirițescu .

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi :

- Textul narativ : instanțele comunicării, perspectiva narativă, tehnici și procedee narative;
- dialogul: tipuri, regulile dialogului, structura, tehnici; strategii conversaționale;
- stil direct, stil indirect, stil indirect liber, monolog interior;
- textul poetic: teme, motive, limbaj, instanțe ale comunicării, figuri de stil și procedee de expresivitate artistică, elemente de prozodie;
- registrele stilistice ale limbii;
- structuri discursive în textul memorialistic;
- structuri discursive în textul juridic-administrativ;
- acordul, anacolutul, cacofonia;
- pleonasmul, tautologia.
- cronica de spectacol.

Conținuturi detaliate propuse pentru domeniul Limbă și comunicare:

1. Producerea mesajelor orale și scrise

1.1. Exprimarea orală

A. Dialogul

- dezbateră;
- actualizarea regulilor, a tehnicilor și a structurii dialogului.

B. Monologul

- monolog argumentativ;
- actualizarea regulilor, a tehnicilor și a structurii monologului.

C. Evaluarea discursului oral, în funcție de următoarele repere:

- conținutul discursului (adecvarea la tema expunerii sau a dialogului; relevanța intervențiilor, claritatea ideilor, înlănțuirea logică a acestora);
- componenta verbală (utilizarea corectă a aspectelor de ordin fonetic, lexical și de sintaxă a propoziției și a frazei; utilizarea adecvată a regulilor și procedeele care asigură organizarea generală a unui text: legătura între fraze, coerența între părți, structura textuală dialogală sau argumentativă, utilizarea

regulilor și procedeele care determină folosirea limbii în context: utilizarea registrelor limbii, a normelor de interacțiune verbală, adaptarea la parametrii situației de comunicare etc.);

- componenta nonverbală (privire, atitudini corporale, mișcări, gesturi, expresia feței; poziția locutorilor etc.) și componenta paraverbală (vocea: calitate, debit, inflexiuni, intonație, pauze etc.).

1.2. Exprimarea scrisă

Elevii vor redacta următoarele tipuri de texte:

- rezumat, caracterizare de personaj, eseu structurat, comentariu, analiză;
- curriculum vitae, scrisoare de intenție, scrisoare în format electronic;
- proiecte.

1.3. Niveluri de constituire a mesajului în comunicarea orală și scrisă

• fonetic, ortografic și de punctuație

- pronunțarea corectă (pronunțarea și scrierea corectă a numelor proprii, evitarea pronunțiilor hipercorecte);

- pronunțarea nuanțată (ton, pauză, intonație);

- norme ortografice și de punctuație;

• morfosintactic

- folosirea corectă a formelor flexionare (forme flexionare ale verbului, adjective fără grade de comparație, numerale etc.);

- utilizarea corectă a elementelor de relație (prepoziții, conjuncții, pronume relative etc.);

• lexico-semantic

- utilizarea corectă și adecvată a sensurilor pe care le au cuvintele în context (mai ales neologismele);

- utilizarea variantelor lexicale literare;

- utilizarea corectă a unităților frazeologice;

- etimologia populară, hipercorectitudinea;

- sens denotativ, sensuri conotative;

• stilistico-textual

- stilurile funcționale adecvate situației de comunicare;

- limbaj standard, limbaj literar, limbaj colocvial, limbaj popular, limbaj regional, limbaj arhaic; argou, jargon;

- stil direct și stil indirect, stil indirect liber;

- calitățile generale și particulare ale stilului: claritate, proprietate, precizie, puritate, corectitudine, variație stilistică, simetrie, naturalețe, cursivitate, eufonie;

• nonverbal și paraverbal

- rolul elementelor nonverbale și paraverbale în comunicarea orală: privire, gestică, mimică, spațiul dintre persoanele care comunică, tonalitate, ritmul vorbirii etc.

2. Receptarea diverselor tipuri de mesaje

- informația verbală în domeniul audio-vizual;

- factori care înlesnesc sau perturbă receptarea (codul, canalul, contextul).

2.1. Niveluri ale receptării

• fonetic, ortografic și de punctuație

- dificultăți de înțelegere a mesajului cauzate de forme incorecte de pronunțare;

- rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise;

• morfosintactic

Conținuturile menționate mai jos se abordează în raport cu textele studiate, cu accent asupra interpretării semnificațiilor acestora.

- ambiguități morfosintactice care îngreunează înțelegerea mesajului;

- valori stilistice ale unor categorii morfosintactice;

• lexico-semantic

- înțelegerea sensului cuvintelor în context;

- câmpurile semantice și rolul acestora în interpretarea mesajelor scrise și orale;

• stilistico-textual

- rolul figurilor de stil și al procedeele artistice;

- rolul elementelor arhaice și regionale în receptarea mesajelor;

- receptarea în funcție de tipurile de texte (ficționale și nonficționale);

- receptarea în raport cu genurile și speciile literare în care se încadrează textele respective;

- interpretarea semnificațiilor textelor studiate;

- tipuri de texte și structura acestora: textul narativ, textul poetic, textul dramatic; diverse texte de tip funcțional; textul argumentativ;
- **nonverbal și paraverbal**
- influența elementelor nonverbale și paraverbale asupra înțelegerii mesajului oral.

8.3.1. Clasa S6

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române pentru receptarea și producerea de mesaje orale și scrise, în funcție de diverse contexte de comunicare

- 1.1. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative
 - analizarea și corectarea greșelilor gramaticale și de punctuație din texte literare sau nonliterare, justificând modificările realizate.
 - redactarea de texte argumentative sau narrative scurte, respectând normele gramaticale și ortografice.
 - identificarea și explicarea structurilor gramaticale utilizate în fragmente literare, evidențiind efectele acestora asupra mesajului transmis.
 - Elaborarea de materiale didactice vizuale despre reguli gramaticale și greșeli frecvente, utilizând exemple concrete pentru clarificare.
- 1.2. Folosirea strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog
 - interpretarea de monologuri literare din opere dramatice, utilizând intonația și limbajul nonverbal pentru a transmite emoții și idei.
 - simularea de conversații formale în contexte diverse, aplicând convențiile comunicării orale corecte și adecvate situației.
 - participarea la dezbateri scurte pe teme literare sau culturale, exprimând idei clare și argumente convingătoare.
 - pregătirea și susținerea de interviuri fictive cu personaje literare, formulând întrebări relevante și răspunsuri adecvate rolului.
- 1.3. Producerea unui text scris: scrierea creativă (relatarea unor experiențe) și redactarea de eseuri sau rapoarte din diverse sfere de interes sau pornind de la texte literare și nonliterare
 - redactarea unor texte clare, detaliate, bine structurate, într-un stil bine definit, personal, pe teme complexe, din diverse sfere de interes, sau bazate pe experiențele de lectură
 - prezentarea scrisă a unor evenimente reale sau imaginare, într-un stil bine definit, personal, prin sintetizarea informațiilor și a argumentelor provenite din diverse surse
 - scrierea unui eseu structurat pe o temă complexă, din diverse sfere de interes sau legată de texte nonliterare și literare, prin expunerea și susținerea punctului de vedere personal, argumentând și aducând exemple relevante

2. Receptarea, interpretarea și evaluarea textelor literare și nonliterare prin aplicarea metodelor de analiză tematică, structurală și stilistică

- 2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate
 - utilizarea tehnicilor de citire activă (subliniere, notițe, întrebări ghidate) pentru a analiza un fragment narativ dintr-un roman realist.
 - crearea unui plan de idei pentru a evidenția structura și mesajul unui text nonliterar (ex. un discurs sau un articol de opinie).
 - citirea și analiza unui text literar (de exemplu, un fragment dintr-un roman realist) folosind un set de întrebări ghidate care să evidențieze tema și structura.
 - elaborarea unei interpretări personale a unui text literar, pornind de la propria experiență de lectură, în cadrul unui eseu structurat.
- 2.2. Identificarea trăsăturilor specifice diferitelor tipuri de discurs
 - crearea unei tabele comparative pentru a evidenția diferențele dintre discursul narativ, descriptiv și dialogat, pe baza textelor studiate.
 - redactarea unui text scurt în care să fie utilizate toate cele trei tipuri de discurs, pe o temă inspirată dintr-un text literar studiat.

- 2.3. Compararea viziunii despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în texte literare, nonliterare și în celelalte arte
- compararea viziunii despre condiția umană în două fragmente din opere literare diferite (de exemplu, realism versus romantism).
 - realizarea unui poster comparativ între un text literar și o operă de artă plastică ce împărtășesc aceeași temă.
- 2.4. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură
- crearea unui jurnal de lectură în care să fie reflectate impresiile și valorile personale asociate cu textele literare citite.
 - participarea la o discuție în cerc despre modul în care experiențele personale influențează înțelegerea unui text literar.

3. Argumentarea orală și scrisă a opiniilor, în contexte variate de comunicare

- 3.1. Utilizarea adecvată a tehnicilor și strategiilor argumentative în situații de comunicare diverse (orale sau scrise)
- crearea unei liste de tehnici argumentative pe baza analizei unui text persuasiv și aplicarea acestora într-un eseu argumentativ.
 - participarea la un joc de roluri, în care elevii susțin opinii opuse pe o temă literară.
- 3.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii
- analizarea unui eseu critic literar și compararea acestuia cu un alt punct de vedere asupra aceleiași opere.
 - realizarea unei tabele cu argumente pro și contra pe o temă literară sau culturală și formularea unei concluzii proprii.
 - redactarea unui text argumentativ pornind de la un citat literar, utilizând o structură clară (introducere, teză, argumente, concluzie).
- 3.3. Susținerea unui discurs public, pe subiecte abstracte și complexe, din diverse sfere de interes
- participarea la dezbateri în clasă pe teme inspirate din textele literare sau realitățile sociale contemporane.
 - crearea unui plan de idei pentru un discurs despre importanța valorilor universale în literatură.
 - pregătirea și susținerea unui discurs despre o temă literară (ex. „Libertatea în literatura romantică”) în fața clasei.

4. Promovarea unei comunicări eficiente și deschise, într-un mediu caracterizat de diversitate lingvistică și culturală

- 4.1. Dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală
- lectura și analiza unui text literar aparținând unei alte culturi europene și identificarea elementelor interculturale.
 - organizarea unui schimb de opinii despre valorile comune și diferențele culturale reflectate în literatura română și în cea universală.
- 4.2. Analiza și interpretarea textelor din diverse contexte culturale
- studierea unor fragmente literare din alte literaturi și compararea acestora cu opere din literatura română, similare tematic.
 - realizarea unui colaj cu exemple din literaturile diferitelor culturi și prezentarea acestuia în grupuri.
 - realizarea unei recenzii a unei opere literare care explorează teme interculturale.
- 4.3. Promovarea empatiei și a înțelegerii interculturale
- redactarea unui text reflexiv despre importanța empatiei în relațiile interculturale
 - organizarea unei discuții tematice despre rolul literaturii în promovarea empatiei și toleranței între culturi.
 - crearea unei povestiri originale care să includă elemente din două culturi diferite.

8.3.2. Recomandări privind conținuturile învățării pentru S6

Tema generală : Explorări în lumi fantastice

Domeniul **Literatură**

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- 2 texte narative de bază care să illustreze conceptul de *fantastic*, texte selectate din opera următorilor scriitori : M.Eliade, Șt. Bănulescu, Vasile Voiculescu, Ana Blandiana, I.L.Caragiale, M. Eminescu;
- un text liric, selectat din opera scriitorilor Leonid Dimov, Dumitru Țepeneag, Radu Vancu, Nora Iuga .

Texte auxiliare (sugestii) :

- Se pot studia și fragmente din basme populare sau culte și legende, selectate din opera următorilor scriitori: Ion Creangă, Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri .
- Se poate studia un text aparținând literaturii SF, selectat din opera următorilor scriitori: Robert A. Heinlein, Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, Frank Herbert, Michael Crichton, Ann Leckie, Cristin Terrill etc . .

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se va studia:

- un fragment de studiu critic despre *fantastic/miraculos/supranatural* care poate fi selectat din opera lui Tzvetan Todorov – *Introducere în literatura fantastică*, Roger Caillois – *În inima fantasticului*, George Călinescu – *Estetica basmului*
Profesorul poate selecta orice alt studiu critic relevant pentru tema *fantasticului*.

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte** :

- se va analiza, prin comparație cu un text literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor analizate, un tablou aparținând suprarealismului : Victor Brauner, Giorgio De Chirico, Picabia, Duchamp, Max Ernest, Joan Miró, Andre Masson, Salvador Dali, Rene Magritte, Paul Delvaux etc. ;
- se va analiza, prin comparație cu un text literar, un fragment dintr-un film care tratează tema fantasticului .

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- structuri discursive : textul narativ – perspectivă, viziune, personaje, cronotop, tehnici narrative specifice fantasticului ;
- figuri de stil, procedee de expresivitate ;
- recenzie de film (review), trailer, comentariu on-line și/sau răspuns la comentariul on-line, tehnici ale argumentării .

Tema generală : Conflict și diversitate

Domeniul **Literatură**:

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- un text narativ, aparținând prozei obiective : *Ion*, de Liviu Rebreanu ;
- un text dramatic, selectat din opera următorilor scriitori : I.L. Caragiale, Tudor Mușatescu, Victor Ion Popa, Eugen Ionescu;
- 2 texte lirice, selectate din opera următorilor scriitori : Marin Sorescu, Ana Blandiana, Mircea Dinescu .

Texte auxiliare (sugestii):

- Se poate studia și un text narativ aparținând realismului, selectat din opera următorilor scriitori: H. de Balzac, Gustave Flaubert, E. Zola, Stendhal, William Thackeray, Charles Dickens etc. .

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un text nonliterar : un text descriptiv aparținând stilului științific;
- un text nonliterar : textul polemic;
- un fragment de studiu critic privind teatrul și /sau arta spectacolului dramatic: Anne Ubersfeld, *Termenii cheie ai analizei teatrului*, Ovidiu Drîmba, *Istoria teatrului universal*, Sanda Galopenția, *Perspective noi în studiul teatrului*, Alina Rece, *Istoria teatrului românesc și a artei spectacolului*, Anca Ioniță, *Teatralitatea. Esența teatrului* etc. .

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte** :

- se va analiza, prin comparație cu textul literar, un fragment din filmul *Ion: Blestemul pământului, blestemul iubirii* (1981, regia Mircea Mureșan);
- se vor analiza, prin comparație cu textul științific, o fotografie/o imagine realizată cu ajutorul inteligenței artificiale ;
- se va viziona un spectacol de teatru, la alegere: fie punerea în scenă a unei piese de teatru studiate, fie o altă piesă de teatru ; este încurajată vizionarea acestora în sala de spectacol.

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- structuri discursive : textul narativ (narator, viziune, perspectivă, personaje, tehnici narative, viziune despre lume);
- dialogul și monologul : strategii specifice;
- denotație și conotație, sensul cuvintelor în context;
- expresivitatea unor structuri morfologice și sintactice;
- cronică de spectacol;
- textul științific;
- textul polemic, tehnici argumentative;
- neologisme împrumutate sau formate în interiorul limbii;
- eseul structurat.

Tema generală: Abisul interior

Domeniul **Literatură**:

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- două texte lirice aparținând romantismului și două texte aparținând simbolismului, selectate din opera lui Mihai Eminescu și George Bacovia sau Alexandru Macedonski, Ștefan Petică, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu.

Texte auxiliare (sugestii) :

- Se pot studia și alte texte epice sau lirice, aparținând scriitorilor romantici : H. Heine, Fr. Schiller, W. Blake, A. de Musset, G.de Nerval, Al. de Lamartine, V. Hugo etc. .
- Se pot studia și alte texte epice sau lirice, aparținând scriitorilor simbolști : Charles Baudelaire, Arthur Rimbaud, Paul Verlaine, Stéphane Mallarmé, Jean Moréas, Emile Verhaeren, M. Maeterlinck, Stefan George, Rainer Maria Rilke, Antonio Machado, D'Annunzio.

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se va studia:

- un text multimodal : afișul

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**:

- se vor analiza, prin comparație cu textul literar sau cu ideile discutate în ansamblul textelor literare studiate, o pictură aparținând romantismului și o pictură aparținând simbolismului.

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- figuri de stil, procedee de expresivitate;
- denotație și conotație, sensul cuvintelor în context;

- tehnici de documentare pentru realizarea proiectului de grup sau a studiului de caz ; se va realiza un proiect de grup/ un studiu de caz: *Romantismul european* sau *Simbolismul european*.
- prezentarea orală a rezultatelor unei cercetări, documentări pe o temă dată;
- strategii folosite în monolog;
- adecvarea discursului oral la situații de comunicare diverse.

8.4.1. Clasa S7

- **Utilizarea corectă și adecvată a limbii române pentru receptarea și producerea de mesaje orale și scrise, în funcție de diverse contexte de comunicare**

- 1.1. Utilizarea achizițiilor lingvistice, cu accent pe aspectele normative
 - realizarea unor exerciții de corectare gramaticală și stilistică pe baza textelor argumentative sau literare redactate de elevi, cu identificarea erorilor și justificarea corecturilor.
 - crearea unui ghid digital interactiv de norme gramaticale și ortografice sub forma unui blog sau site, utilizând exemple practice și explicând cele mai frecvente greșeli întâlnite.
 - realizarea de jocuri interactive online (ex. quiz-uri Kahoot sau Wordwall) pentru verificarea cunoștințelor gramaticale și ortografice într-un mod atractiv și competitiv.
 - elaborarea unui portofoliu personal de texte corect redactate, incluzând comentarii literare, eseuri argumentative și texte creative, cu accent pe respectarea normelor lingvistice.
- 1.2. Folosirea strategiilor de comunicare orală în monolog și dialog
 - organizarea de exerciții de susținere a unui discurs persuasiv pe teme relevante (ex. „Importanța literaturii în dezvoltarea gândirii critice”), utilizând tehnici de comunicare eficientă.
 - realizarea unor jocuri de rol interactive în perechi sau grupuri mici, în care elevii să simuleze conversații formale (interviuri, negocieri) și informale (discuții tematice).
 - participarea la ateliere de storytelling, în care elevii să creeze și să prezinte povești inspirate din textele literare studiate, aplicând strategii variate de captare a atenției.
 - realizarea de podcasturi literare în care să fie analizate personaje, teme sau simboluri din opere literare, utilizând un limbaj clar, coerent și atractiv pentru public.
- 1.3. Realizarea lecturii unor texte literare/nonliterare pe teme abstracte și complexe, ca activitate independentă de învățare
 - recunoașterea unor varietăți de texte literare și nonficionale contemporane, prin identificarea sensurilor și a ideilor implicite
 - identificarea și discutarea viziunii despre lume reflectate în două poezii aparținând unor curente literare diferite.
 - aplicarea tehnicilor de „close reading” pentru a interpreta un text poetic modernist, evidențiind semnificațiile multiple ale simbolurilor.
 - realizarea unui rezumat critic al unui text argumentativ, identificând principalele idei și susținând relevanța acestora prin exemple din text.
- 1.4. Producerea unui text scris: scrierea creativă (relatarea unor experiențe) și redactarea de eseuri sau rapoarte din diverse sfere de interes sau pornind de la texte literare și nonliterare
 - redactarea unui eseu structurat pe teme literare sau culturale, respectând o structură clară (introducere, cuprins, concluzie).
 - exerciții de relatări narative inspirate din experiențe personale, punând accent pe detalii descriptive, emoții și organizarea logică a evenimentelor
 - Redactarea unui raport bazat pe un text nonliterar, în care să sintetizeze informațiile principale, să analizeze relevanța acestora și să propună concluzii sau soluții.
 - crearea unui text literar original, explorând stiluri și tehnici literare diverse.
 - realizarea unor brainstorming-uri creative folosind platforme AI (ex. ChatGPT) pentru a genera idei sau structuri de texte creative, eseuri sau rapoarte.
 - utilizarea unui instrument digital (ex. Canva, Padlet) pentru a crea un jurnal multimedia care să includă relatări personale, imagini, înregistrări audio și texte creative inspirate din experiențe personale sau din opere literare studiate.
 - redactarea unui eseu critic asistat de un instrument AI de verificare și perfecționare a limbajului

- redactarea în echipe rapoarte tematice interactive, cu elemente vizuale și linkuri externe, pornind de la texte literare și nonliterare, utilizând platforme de colaborare precum Google Docs sau Notion.

2. Receptarea, interpretarea și evaluarea textelor literare și nonliterare prin aplicarea metodelor de analiză tematică, structurală și stilistică

- 2.1. Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate
 - realizarea unei scheme comparative între trăsăturile discursului narativ și cel descriptiv, pe baza unor exemple din texte diferite.
- 2.2. Identificarea trăsăturilor specifice diferitelor tipuri de discurs
 - analizarea unui discurs public (ex. discursul unui personaj dintr-o piesă de teatru) și identificarea funcțiilor acestuia.
 - redactarea unui discurs persuasiv pe o temă culturală sau literară, utilizând tehnici argumentative relevante.
- 2.3. Compararea viziunii despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în texte literare, nonliterare și în celelalte arte
 - elaborarea unui proiect interdisciplinar care să reflecte conexiuni între un text literar și o operă de artă plastică sau un film.
 - compararea viziunii despre condiția umană în operele a doi autori canonici (de exemplu, Camil Petrescu și Marin Preda).
 - dezbateră în grupuri a viziunilor despre artă reflectate în două texte literare din perioade istorice diferite.
- 2.4. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură
 - realizarea unui portofoliu de reflecții personale asupra textelor studiate, raportate la valori personale și experiențe proprii
 - elaborarea unui eseu reflexiv despre modul în care textele literare studiate au influențat percepția asupra unor valori universale, precum libertatea sau iubirea.
 - organizarea unei sesiuni de lectură publică, în care elevii să prezinte un fragment literar și să explice relevanța acestuia pentru propria viziune despre viață.
- 2.5. Utilizarea adecvată a tehnicilor de documentare și cercetare a unei teme
 - realizarea unui proiect de cercetare asistat de inteligență artificială: utilizarea instrumentelor AI (ex. ChatGPT, Elicit) pentru a genera întrebări de cercetare, a identifica surse relevante și a organiza informațiile pe o temă literară sau culturală.

3. Argumentarea orală și scrisă a opiniilor, în contexte variate de comunicare

- 3.1. Utilizarea adecvată a tehnicilor și strategiilor argumentative în situații de comunicare diverse (orale sau scrise)
 - crearea unui portofoliu digital de resurse pentru a colecta, organiza și analiza surse diverse (texte literare, articole academice, multimedia) pe o temă de cercetare aleasă.
 - exerciții de evaluare critică a surselor: identificarea unor surse despre o temă specifică și utilizarea unei grile de analiză digitală pentru a evalua validitatea, relevanța și credibilitatea acestora (platforme precum Zotero sau Mendeley).
 - realizarea unei prezentări interactive despre procesul de cercetare: crearea unei prezentări digitale (ex. Canva, Prezi) pentru a explica pașii documentării pe o temă (formularea ipotezei, colectarea datelor, analiza și concluziile).
 - scrierea unui discurs persuasiv pe o temă culturală sau socială actuală, utilizând exemple din literatură pentru a susține argumentele.
 - dezbateră unui subiect abstract, utilizând tehnici argumentative avansate.

3.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii

- realizarea unui grafic comparativ digital folosind instrumente colaborative: utilizarea platformelor precum Canva sau Miro pentru a crea tabele sau diagrame comparative între două puncte de vedere exprimate în texte literare sau articole argumentative.
- exerciții de evaluare asistată de inteligență artificială: introducerea unui text argumentativ într-un instrument AI (ex. ChatGPT sau Grammarly) pentru a analiza structura argumentelor și a identifica posibile puncte slabe.
- organizarea unei dezbateri virtuale pe o platformă interactivă: utilizarea platformelor precum Zoom sau Microsoft Teams pentru a organiza o dezbatere online, în care elevii să prezinte și să susțină argumente opuse pe o temă literară sau culturală.
- crearea unui raport de evaluare cu ajutorul unui instrument digital: utilizarea aplicațiilor precum Notion sau Evernote pentru a redacta un raport care să compare două opinii contradictorii dintr-un text, incluzând analiza lor critică și formularea unei judecăți proprii. - analiza unui articol de opinie din presă, identificând tehnicile argumentative utilizate și eficiența lor.
- susținerea unei opinii într-un eseu de tip comparativ pe marginea unei teme comune în două opere literare.
- organizarea unei dezbateri în echipe, bazată pe opinii critice literare contradictorii

3.3. Susținerea unui discurs public, pe subiecte abstracte și complexe, din diverse sfere de interes

- realizarea unui discurs asistat de inteligență artificială, pentru a genera idei și structuri pentru un discurs public pe o temă abstractă (ex. „Libertatea și responsabilitatea în societatea modernă”).
- organizarea unei simulări de TED Talk, folosind prezentări digitale interactive (ex. Prezi, Canva).
- exerciții de evaluare și îmbunătățire a discursului public, de exemplu, înregistrarea video a unui discurs și utilizarea aplicațiilor de editare sau analiză (ex. Speech Analyzer) pentru a identifica punctele tari și aspectele care necesită îmbunătățire, precum tonul, intonația sau coerența.
- crearea unui podcast tematic, utilizând platforme precum Anchor sau Audacity. Podcasturile pot fi distribuite și analizate în cadrul clasei.
- susținerea unui discurs public pe o temă interdisciplinară, precum „Relația dintre literatură și știință”.
- organizarea unei conferințe simulate în care elevii prezintă subiecte abstracte inspirate din operele literare studiate.

4. Promovarea unei comunicări eficiente și deschise, într-un mediu caracterizat de diversitate lingvistică și culturală

4.1. Dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală

- scrierea unui eseu despre modul în care literatura promovează dialogul intercultural, folosind exemple din texte studiate.
- organizarea unei întâlniri virtuale sau fizice cu elevi din alte secții lingvistice pentru a discuta similaritățile și diferențele literare.

4.2. Analiza și interpretarea textelor din diverse contexte culturale

- scrierea unui eseu comparativ între două opere literare din culturi diferite, cu accent pe perspectivele asupra relațiilor interculturale.
- crearea unui portofoliu cu texte și opere din diverse culturi, reflectând influențele interculturale în literatură.

- crearea unui jurnal de lectură în care elevii să reflecteze asupra relației dintre texte și propriile valori culturale.
- organizarea unei mese rotunde pe tema „Cum ne influențează cultura înțelegerea textelor literare?”
- realizarea unei analize culturale asistate de inteligență artificială: utilizarea unui instrument AI (ex. ChatGPT) pentru a obține informații despre contextul cultural, istoric și literar al unui text.
- crearea unei hărți mentale digitale pentru explorarea influențelor culturale: utilizarea platformelor precum MindMeister sau Miro pentru a realiza o hartă mentală care să evidențieze influențele culturale asupra unui text literar (teme, simboluri, stil).
- compararea și interpretarea textelor culturale prin aplicații interactive: introducerea unor fragmente din texte literare aparținând unor culturi diferite într-o aplicație de analiză textuală (ex. Voyant Tools) pentru a identifica temele recurente, frecvența cuvintelor și alte trăsături stilistice.
- realizarea unui podcast intercultural care va include discuții despre specificitatea culturală a fiecărui text, folosind cercetările personale și sugestiile oferite de AI.

4.3. Promovarea empatiei și a înțelegerii interculturale

- participarea la un proiect comunitar în care să fie promovate empatia și înțelegerea diversității prin literatură și artă.
- scrierea unui eseu personal despre cum lectura unor texte din alte culturi a contribuit la dezvoltarea empatiei personale.
- organizarea unui atelier literar în care elevii să creeze și să prezinte texte care ilustrează interacțiuni interculturale pozitive.

8.4.2. Recomandări privind conținuturile învățării

Tema generală : În căutarea identității

a. **Identitate personală**

Domaniul **Literatură**

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se va studia:

- un text dramatic, selectat din opera scriitorilor : Marin Sorescu, Matei Vișniec.

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un text științific din domeniul psihologiei, al sociologiei, al antropologiei etc., despre identitate personală/socială/culturală;
- un blog.

b. **Condiția creatorului**

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se va studia :

- câte un text liric reprezentativ pentru tema propusă, selectat din opera următorilor scriitori : T. Arghezi, L. Blaga, I. Barbu, V. Voiculescu, N. Stănescu, M. Sorescu, Mircea Cărtărescu .

Texte auxiliare (sugestii) :

- Se pot studia arte poetice și manifeste literare din diverse perioade istorico-literare, aparținând următorilor scriitori: Horațiu, Boileau, V. Hugo, Jean Moréas, Tristan Tzara, Ion Vinea, André Breton, Filippo Tomasso Marinetti, Mircea Cărtărescu etc. .

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se vor studia:

- un fragment de cronică literară;

- un fragment de biografie/biografie literară/biografie romanțată;
- un fragment de istorie literară/critică literară/monografie, selectat din opera unuia dintre criticii literari : Eugen Lovinescu, George Călinescu, Tudor Vianu, Mihail Ralea, Pompiliu Constantinescu, Șerban Cioculescu, Nicolae Manolescu, Eugen Simion, Paul Cornea, Ov. S. Crohmălniceanu, Eugen Negrici, Mihai Zamfir, Mircea Martin, Mircea Zăciu, Ion Pop, Ion Bogdan Lefter.

În cadrul modulului **Literatura și celelalte arte**, se propune analiza unui fragment de film documentar și a unei creații artistice contemporane (pictură, sculptură, arhitectură). Se vor urmări dezvoltarea capacității de analiză critică și comparativă, îmbogățirea cunoștințelor culturale și artistice ale elevilor prin explorarea relațiilor dintre arta contemporană și istoria recentă, așa cum este prezentată în documentarele filmate. Acest obiectiv vizează nu doar aprecierea estetică, ci și înțelegerea contextului socio-cultural în care operele de artă au fost create. Elevii vor fi încurajați să dezvolte argumente proprii și să își exprime ideile într-un mod structurat și bine fundamentat, reflectând astfel asupra impactului și semnificației artei în lumea modernă.

Pentru modulul **Literatura și alte arte**, se va analiza:

- o producție muzicală relevantă pentru tema identității personale sau colective/istorice sau o producție muzicală-manifest pentru o etapă/o perioadă/o epocă/o mișcare culturală/socială/istorică, sau un imn/o odă etc. .

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- denotație și conotație; sensurile cuvintelor în context;
- figuri de stil și procedee de expresivitate;
- normă literară și exprimare corectă;
- exprimare corectă și nuanțată: evitarea anacolutului, a confuziilor paronimice, a pleonasmului și a tautologiei, a cacofoniei; adecvare / inadecvare stilistică;
- punctuația și justificările ei sintactice și stilistice;
- eseul structurat și eseul liber;
- textul funcțional : CV-ul și scrisoarea de motivație;
- prezentare de carte .

Tema generală : Omul în fața Istoriei

Domeniul Literatură

Pentru modulul **Ficțiunea literară**, se vor studia :

- un roman, selectat din opera lui Marin Preda, *Moromeții*, *Cel mai iubit dintre pământeni* etc. ;
- un text narativ contemporan, selectat din opera scriitorilor : Gabriela Adameșteanu, *Dimineață pierdută*, Mircea Cărtărescu, *Theodoros*, Dan Lungu, *Fetița care se juca de-a Dumnezeu*, Lavinia Braniște, *Sonia ridică mâna*, Doina Ruști, *Lizoanca la 11 ani*, *Manuscrisul fanariot* etc. ;
- un fragment de text de graniță - memorii, jurnale scrise de autori, precum: Mihail Sebastian, Mircea Eliade, N. Steinhardt, I. D. Sârbu, Ion Ioanid, Radu Petrescu, Alice Voinescu, Jeni Acterian, Monica Lovinescu, Ioana Em. Petrescu, Mircea Cărtărescu etc. .

Texte auxiliare (sugestii) :

- Se pot studia texte din literatura aservită ideologiei comuniste (A. Toma, Dan Desliu, Mihai Beniuc, Victor Tulbure etc.) și din literatura exilului (Constantin Noica, Emil Cioran, Monica Lovinescu, Dumitru Țepeneag, Sanda Stolojan, Paul Goma, Virgil Tănase etc.) .
- Se pot studia fragmente de eseu : Neagu Djuvara, *O scurtă istorie a românilor, povestită celor tineri*, Lucian Boia, *Mituri istorice românești*, *Istorie și mit în conștiința românească*, *De ce este România altfel?*, *Cum s-a românizat România* etc. .

Pentru modulul **Ficțiune și realitate**, se va studia:

- un fragment de discurs politic .

Pentru modulul **Literatura și celelalte arte**, se vor analiza:

- un fragment dintr-un documentar cu temă istorică, de preferat în legătură cu tema/temele textelor literare alese ;

- o creație artistică (pictură, sculptură, arhitectură, muzică) din perioada contemporană .

Pentru domeniul **Limbă și comunicare**, se vor studia următoarele conținuturi:

- structuri discursive : textul narativ, tradiție și modernitate, elemente de inovație;
- structuri discursive : jurnalul, memoriile ;
- dezbateră în spațiul public și în spațiul privat;
- regulile unui dialog / ale unei polemici civilizate;
- tipuri de discurs: publicistic, politic;
- analiza literară comparată ;
- eseul structurat și eseul liber .

Conținuturi detaliate propuse pentru domeniul Limbă și comunicare, pentru clasele S6 și S7 :

Se vor avea în vedere aspectele normative, inclusiv cele recomandate în ed. a III-a a DOOM:

- norma literară – aspecte evolutive
- uzul diversificat al limbii literare
- variante literare libere
- registre stilistice
- neologisme împrumutate sau formate în interiorul limbii
- variante ortoepice, ortografice și morfologice

De asemenea, se vor actualiza achizițiile anterioare ce pot sprijini demersul de înțelegere și interpretare a textelor literare studiate:

- denotație și conotație; sensurile cuvintelor în context
- expresivitatea unor structuri morfologice și sintactice
- figuri de stil și procedee de expresivitate

Pentru fonetică, vocabular și morfologie, se vor recapitula și sistematiza achizițiile din gimnaziu.

Pentru comunicarea orală și scrisă, singurul element nou al acestui domeniu față de programele pentru clasele anterioare este cel privitor la tehnicile de documentare. Celelalte conținuturi au fost deja parcurse în anii anteriori, așa încât acum vor fi exersate în contexte noi:

- tehnici de documentare pentru realizarea investigațiilor, a proiectelor având ca obiect studii de caz sau dezbateri;
- eseul structurat și eseul liber – etape ale redactării;
- structuri discursive în textele literare și nonliterare (narativ, descriptiv, argumentativ, informativ);
- tehnici ale argumentării;
- prezentarea orală a rezultatelor unei cercetări, documentări pe o temă dată;
- strategii specifice folosite în monolog și dialog - adecvarea discursului oral la situații de comunicare diverse.

9. Precizări privind evaluarea

Evaluarea în ciclurile de pre-orientare și orientare S4-S7

Se recomandă utilizarea integrată a evaluării inițiale, formative și sumative, incluzând evaluarea procesului, produsului și progresului, toate în corelație cu scopurile educaționale. Tehnologiile moderne și inteligența artificială pot sprijini procesul de evaluare, asigurând o analiză personalizată și detaliată.

Evaluarea formativă și sumativă

Evaluarea este atât un proces formativ, cât și unul sumativ. În cadrul acestei evaluări se utilizează baremul de notare al Școlilor Europene, astfel cum este descris în Marking system of the European

schools: Guidelines for use” (Ref.: 2017-05-D-29). Evaluarea formativă este un proces continuu care furnizează informații despre învățarea elevilor. Ea ar trebui să constituie, de asemenea, o bază pentru dezvoltarea ulterioară a elevilor și joacă un rol important în orientarea educațională, pentru elevi, părinți sau tutori și școală.

Evaluarea nu trebuie să implice întotdeauna acordarea unei note și nu trebuie să fie punitivă, dar trebuie să evalueze performanța. Pentru profesori, evaluarea rezultatelor învățării oferă ocazia de a revizui obiectivele, metodele și rezultatele predării lor.

Evaluarea sumativă oferă o imagine clară a cunoștințelor și competențelor pe care un elev le dezvoltă, la un moment dat.

Ar trebui respectate următoarele principii generale de evaluare a rezultatelor învățării:

- performanța trebuie evaluată în raport cu toate obiectivele referitoare la cunoștințele și competențele stabilite în programă
- evaluarea trebuie să se refere la cunoștințele și activitățile care au fost abordate în cadrul cursului
- toate tipurile de activități desfășurate de elev în cadrul cursului trebuie să facă parte din procesul de evaluare - de exemplu, contribuții orale și scrise, teste în clasă, lucrări practice
- elevii trebuie să fie conștienți de munca ce trebuie depusă și de standardele care trebuie atinse corespunzătoare fiecărui nivel din grila de evaluare.

1 Evaluarea formativă (nota A)

Nota A reflectă observațiile zilnice ale unui profesor cu privire la dezvoltarea competențelor (cunoștințe, abilități și atitudini) și la performanțele obținute de elevi, care nu sunt avute în vedere în nota B a disciplinei. Observațiile continue trebuie să documenteze progresul elevilor.

Participarea la ore este importantă în evaluarea notei A și se poate baza pe observarea :

- răspunsurilor date de elev la întrebările care îi sunt adresate
- calității intervențiilor în clasă
- participării elevilor la activitățile de grup și implicarea în discuții cu colegii
- atitudinii pozitive față de învățare
- interesului, curiozității pentru a afla lucruri noi
- activității orale
- efortului depus de elev
- rezultatelor la scurte teste scrise
- progresului în învățare
- inițiativei, independenței, autonomiei, cooperării cu colegii etc.

Evaluarea periodică prin intermediul testelor A ar trebui să aibă loc pe tot parcursul anului. De asemenea, ar trebui luate în considerare teme pentru acasă, prezentările, rezultatele cercetării personale, munca în echipă și proiectele.

Formele alternative de evaluare sunt variate și includ :

- sarcini bazate pe proiecte
- sarcini bazate pe rezolvarea de probleme
- prezentări
- rapoarte
- hărți conceptuale
- Analize critice
- scenarii bazate pe opere literare
- portofolii
- etc.

Evaluarea sumativă (nota B)

Nota B se bazează pe notele obținute la testele B sau prin alte forme de evaluare. Ea acoperă competențele elevilor dobândite pe parcursul unei perioade extinse de timp.

Nota B corespunde:

- în S4, pentru fiecare dintre rapoartele semestriale, mediei notelor celor două teste B susținute în fiecare semestru. Aceste două teste pot fi susținute în fiecare perioadă de curs sau unul într-o perioadă și celălalt în două perioade.

- în anii S5 și S6, pentru primul raport semestrial, notei obținute la testul B din primul semestru, iar pentru al doilea raport semestrial, notei obținute la testul B din al doilea semestru.

Nota finală reflectă toate observațiile și rezultatele de care dispune profesorul. Ea constituie baza pentru a judeca progresul și nivelul de performanță al elevului. Aceasta nu este neapărat o medie aritmetică a notelor semestriale (două note A și două note B), dar nu poate fi mai mică decât cea mai mică sau mai mare decât cea mai mare.

Lucrări scrise (teste, testele B, examinări)

În procesul de realizare a subiectelor și evaluării lucrărilor scrise, se vor avea în vedere:

- **Crearea unor sarcini de lucru digitale interactive:** Utilizarea platformelor precum Google Forms, Kahoot sau Quizizz pentru crearea de teste care să evalueze competențele literare, analitice și argumentativ-critice ale elevilor.
- **Elaborarea baremelor dinamice:** Integrarea descriptorilor de performanță în criterii care să fie aplicabile diverselor tipuri de texte (eseuri argumentative, comentarii literare, articole, studii de caz).
- **Utilizarea IA pentru verificare și feedback personalizat:** Instrumente precum Grammarly sau ChatGPT pot analiza structura lucrărilor, identificând punctele forte și oferind sugestii de îmbunătățire.
- **Integrarea elementelor vizuale și multimedia:** Elevii pot include în lucrările lor diagrame, hărți mentale sau analize grafice ale textului, realizate cu aplicații precum Canva sau Miro, pentru a-și susține mai bine ideile.

Intervenții orale

Evaluarea competențelor de comunicare orală se bazează pe:

- **Înregistrări video pentru autoevaluare:** Elevii își pot înregistra prezentările sau discursurile folosind aplicații precum Loom sau Flipgrid. Acestea permit autoanaliza și primirea feedback-ului din partea profesorului și a colegilor.
- **Dezvoltarea unor criterii moderne de evaluare:** Integrarea unor criterii precum adaptabilitatea în comunicare în diverse contexte culturale și utilizarea limbajului digital (ex. comunicarea în medii de chat sau videoconferințe).
- **Utilizarea asistenților vocali pentru exersarea pronunției:** Elevii pot folosi aplicații precum Speechace sau Google Assistant pentru a verifica corectitudinea gramaticală, pronunția și fluența.
- **Simularea unor contexte reale de comunicare:** Dezvoltarea unor activități precum prezentări TED-style, dezbateri virtuale sau sesiuni de interviuri simulate, folosind platforme precum Zoom sau Microsoft Teams.

Forme alternative de evaluare pentru comunicarea orală și scrisă

Pentru o evaluare diversificată, adaptată realităților moderne:

- **Portofolii digitale:** Elevii își pot crea portofolii de lucru utilizând Google Sites sau Notion, în care să includă texte creative (eseuri, povestiri, poezii), proiecte și autoevaluări. Aceste portofolii pot fi completate cu fișiere audio sau video.
- **Proiecte bazate pe cercetare colaborativă:** Elevii pot lucra în echipe pentru a crea proiecte interactive (ex. analize literare comparative, cercetări tematice) utilizând platforme precum Padlet sau Mural.
- **Evaluarea prin podcasturi:** Elevii pot înregistra podcasturi în care să analizeze opere literare sau să dezbată teme culturale. Acestea pot fi distribuite prin platforme precum Anchor, iar feedback-ul poate fi oferit sub formă de comentarii audio.

- **Dezbateri și activități de tip „escape room” literar:** Utilizarea aplicațiilor precum Breakout EDU pentru a crea jocuri educaționale care să încurajeze gândirea critică și competențele de argumentare pe teme literare.

Evaluarea în modelul „classe renversée” (flip classroom)

Această metodă modernă poate fi integrată eficient în evaluarea limbii și literaturii române:

- **Accesarea resurselor înainte de oră:** Elevii utilizează materiale digitale (videoclipuri explicative, articole, exerciții interactive) pentru pregătirea subiectului. Evaluarea începe prin autoevaluări digitale (ex. testare inițială în Google Forms).
- **Activități interactive în clasă:** Elevii lucrează în grupuri pentru a aplica cunoștințele în proiecte, discuții sau analize literare. Profesorii oferă evaluări formative directe și personalizate.
- **Feedback digital:** Profesorii folosesc aplicații precum Edpuzzle sau Socrative pentru a evalua răspunsurile și progresul elevilor în timp real.
- **Crearea unor rapoarte interactive:** Elevii sintetizează concluziile în rapoarte vizuale (infografice, prezentări digitale) folosind Canva sau Prezi.